

KUOPIO

Käyttösuunnitelma 2024

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Sisällysluettelo

Käyttösuunnitelma - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE	2
Johdanto	2
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue	2
Tuloslaskelmat - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE	5
Talousarvion sitovuus - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE	8
Investoinnit - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE	9
Henkilöstösuunnitelma - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE	10
Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut	11
Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut - Tunnusluvut	22
Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut	23
Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut - Tunnusluvut	31
Taidepalvelut	32
Taidepalvelut - Tunnusluvut.....	39

Käyttösuunnitelma - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE

Johdanto

Talousarvion käyttösuunnitelman tarkoitus

Talousarvion käyttösuunnitelmalla tarkoitetaan kaupunginvaltuuston hyväksymää toiminta- ja taloussuunnitelmaa yksityiskohtaisempaa toiminnallista ja taloudellista selvitystä tehtävistä ja määrärahoista. Käyttösuunnitelmilla toimielimet jakavat määrärahat ja tuloarviot vastuualueille sekä asettavat tarkennetut tavoitteet tuotettaville palveluille. Investointimäärärahat jaetaan eri hankkeille ja kohteille tarpeen mukaan.

Talousarvion käyttösuunnitelman laatimisen velvoite

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Valtuuston hyväksytyä talousarvion kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät talousarvion käyttösuunnitelmista eli tarkistavat talousarvioesityksiinsä sisältyneet alustavat esitykset käyttösuunnitelmiksi. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan lautakuntien on laadittava talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat siten, että ne on hyväksytty 14.12.2023 mennessä. Kaupunginhallitus hyväksyy elinvoima- ja konsernipalvelujen, yleishallinnon ja Tilapalvelujen käyttösuunnitelmat 18.12.2023. Samassa yhteydessä annetaan lautakuntien hyväksymät käyttösuunnitelmat kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue edistää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä sekä ehkäisee asukkaiden sosiaalista eriarvoistumista. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tuottamilla palveluilla tuotetaan ennaltaehkäiseviä palveluita ja vahvistetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja kaupungin vetovoimaisuutta ja pitovoimaa. Palvelut koostuvat omatoimisesta ja ohjatusta hyvinvointia edistävästä toiminnasta sekä taidepalveluista.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen toimintaa ohjaa Kuopion strategia ja sen eri toteuttamisohjelmat. Palvelualueen toiminnan ja palvelutarjonnan kehittämistä linjaa erityisesti Hyvinvoiva Kuopio -ohjelma. Hyvinvoiva Kuopio -ohjelman mukaisella, pitkäjänteisellä ja tutkittuun tietoon perustuvalla toimintakulttuurin sekä toiminnan kehittämisellä tähdätään kuopiolaisten nykyistä parempaan hyvinvointiin. Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueella on keskeinen rooli, kun toimintaa kehitetään Kuopion hyvinvointikertomuksen ja kaupunkitasoisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja painopisteiden linjassa muun muassa vuonna 2023 valmistuneiden Liikkuva Kuopio ja Kulttuuri Kuopio -ohjelmien toimenpiteissä. Näiden rinnalle toimintaa ohjaamaan on rakennettu lisäksi Meidän Kuopio -periaatteet, jotka tähtäävät asukkaiden osallistamiseen kaupunkia kehitettäessä sekä kaupungin palvelutarjontaa suunniteltaessa ja toteutettaessa sekä asukastoimintaa ja lähidemokratiatoimintaa kehitettäessä kaupungin eri alueilla.

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut ja yhteistyötahot tarjoavat monipuoliset toimintaympäristöt sekä mahdollisuudet ja olosuhteet omatoimiselle tekemiselle, kokemiselle, tiedonhauille ja harrastamiselle. Kaupungin omia palveluita tuottavat kaupunginkirjasto, liikuntapaikat ja museokeskus.

Kirjastopalvelut tarjoavat kokoelmien, asiakas- ja tietopalvelujen, tilojen ja tapahtumien avulla yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, tietoon, oppimiseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen, edistävät kulttuurista vuoropuhelua, demokratiaa ja sananvapautta sekä monilukutaitoa ja lukevaa Kuopiota. Maksuttomina ja helposti saavutettavina palveluina ne ehkäisevät syrjäytymistä ja edistävät kaikkien kuntalaisten yhdenvertaisuutta ja hyvinvointia. Kirjastot toimivat yhteistyössä muiden toimijoiden (esim. koulut, varhaiskasvatus, järjestöt) kanssa palvelujen tuottamisessa eri kohderyhmille. Kirjastopalvelujen painopisteinä ovat lasten- ja nuorten kirjastopalvelut, monilukutaidon edistäminen, kirjastojen kehittäminen kohtaamispaikkoina sekä osallistumisen ja osallisuuden paikkoina sekä verkkopalveluiden kehittäminen edelleen. Kirjastopalveluja säätelee laki yleisistä kirjastoista

(1492/2016). Kirjastopalveluja tarjotaan kuntalaisille pääkirjastossa, 13 lähikirjastossa, joista kahdeksan on kehitetty omatoimikirjastoiksi, kolmessa kirjastoautossa ja verkko- ja mobiilikirjastossa. Kuopion kaupunginkirjasto toimii OKM:n asetuksella ja rahoituksella alueellisen kehittämistehtävän kirjastona Etelä- ja Pohjois-Savon alueilla.

Museokeskus koostuu Kuopion kulttuurihistoriallisesta museosta, Kuopion luonnontieteellisestä museosta ja Kuopion taidemuseosta. Museoiden toimintaa säätelee museolaki, ja toiminta perustuu Kuopion kaupungin museosäännössä vahvistettuihin museoiden tehtäviin. Museot ovat hyvinvointia edistäviä, toiminnallisia ja elämyksellisiä oppimisympäristöjä ja aktiivisia kulttuurilaitoksia. Ne tuottavat näyttelyitä ja tapahtumia ja osaltaan vahvistavat Kuopion kaupungin vetovoimaa ja palveluita. Tallentamis- ja säilyttämistehtävät ovat museoiden ydintoimintaa. Niiden lisäksi museot tuottavat ja popularisoivat tutkimukseen perustuvaa tietoa ja tarjoavat monipuolisia asiantuntijapalveluita. Kuopion kaupunki saa museoiden henkilötyövuosiin perustuvaa valtionosuutta. Kaikki Kuopion kaupungin museot ovat oman toimialansa alueellisia vastuumuseoita Pohjois-Savossa, luonnontieteellisen museon vastuualueeseen kuuluvat lisäksi Etelä-Savo, Pohjois-Karjala ja Etelä-Karjala. Alueellisilla vastuumuseoilla on museolakiin perustuvat, valtionosuusrahoitetut alueelliset tehtävänsä. Museokeskus edistää osaltaan Kulttuuri Kuopio -ohjelman tavoitteiden toteutumista.

Kantin palvelukokonaisuus valmistui toukokuussa 2022, kun Kuopion museon perusnäyttelykokonaisuus avattiin yleisölle. Kantissa Museokeskus ja Pääkirjasto tuottavat hyvinvointia edistäviä, eri kohderyhmiä monipuolisesti huomioivia palveluita. Kulttuurihistoriallisen museon ja Luonnontieteellisen museon keskitetty työskentely- ja asiakaspalvelutila entisessä pääpostissa, Kuopion museon välittömässä läheisyydessä, otetaan kokonaisuudessaan käyttöön joulukuusta 2023 alkaen. Taidemuseon taidekokoelmien ja arkiston muutto uuteen kokoelmatilaan saatetaan loppuun vuoden 2024 aikana.

Liikuntapaikkapalvelut edistävät osaltansa Liikkuva Kuopio-ohjelman tavoitteita. Liikuntapaikkapalvelut tarjoavat kuntalaisille kattavasti palveluita sisä- ja ulkoliikuntapaikoilla, jotka mahdollistavat omatoimisen liikkumisen lisäksi ohjatun liikunnan harrastamiseen niin kuopiolaisille kuin valtakunnallisille sekä kansainvälisille liikkujille ja urheilijoille. Liikuntapaikoilla on myös mahdollista järjestää kaiken kokoisia tapahtumia niin liikunnan, urheilun kuin muidenkin tapahtumien muodossa.

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut aktivoivat yhteistyössä kaupungin muiden palvelualueiden, järjestöjen ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa kaupunkilaisia toimimaan oman ja toistensa hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä. Kaupungin omia palveluita tuottavat kansalaistoiminnan palvelut sekä kansalaisopisto.

Kansalaistoiminnan palvelut koostuvat avustus- ja järjestöpalveluista, liikunnan ja kulttuuritoiminnan edistämisen palveluista, Kino Kuvakukon elokuvatoiminnasta, asukastoiminnasta, hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön koordinoinnista. Hyvinvoiva Kuopio, LiikkuvaKuopio ja KulttuuriKuopio -ohjelmia ja MeidänKuopio -toimintamallia kehittämällä ja toimintaa koordinoimalla edistetään kuopiolaisten hyvinvointia monialaisesti. Kansalaistoiminnan palvelut vastaavat kuntien kulttuuripalveluiden digitaalisen kehittämisen KUDOS-hankeyhteistyöstä Kuopion kaupungin organisaatiossa sekä yleisen kulttuuritoiminnan kehittämistehtävästä Pohjois-Savon alueella. Yksikön vastuulle kuuluu myös poikkihallinnollinen palveluiden asiakaslähtöinen kehittäminen palvelumuotoilun menetelmin ja HYTE-yhteistyö hyvinvointialueen kanssa.

Kansalaisopisto on yksi vapaan sivistystyön oppilaitosmuodoista. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta edistää ihmisten monipuolista kehittymistä ja järjestää yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Koulutukseen hakeutuminen on avointa kaikille. Kansalaisopisto-opetuksen keskiössä ovat kansalaistaidot eri muodoissaan, yhdessä oppimisen ja opiskelijoiden omien vahvuuksien tunnistamisen kautta tuetaan kuntalaisten valmiuksia toimia aktiivisina kansalaisina. Erityisesti ikääntyneiden suhteellisen osuuden lisääntyminen väestössä lisää elinikäisen oppimisen palvelutarvetta. Verkkokurssitarjontaa ja monimuotoista opetusta kehitetään aktiivisesti etäosallistujien tarpeisiin.

Taidepalvelut edistävät Kuopion ja ympäristökuntien asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia järjestämällä teatteri-, musiikki- ja muita kulttuurielämyksiä ja tapahtumia sekä kokous- ja kongressitoimintaa. Taidepalvelut ovat yksi keskeinen vetovoimatekijä ja taidepalvelut lisäävät myös kaupungin elinvoimaa. Kaupungin omia palveluita tuottavat kaupunginteatteri, kaupunginorkesteri ja musiikkikeskus. Tilaisuuksia ja esityksiä striimataan, jolloin esteettömyys ja saavutettavuus paranevat ja paikkasidonaisuus vähenee. Kaupunginorkesterin eri kokoonpanot

jalkautuvat esiintymään myös kaupungin muihin tilaisuuksiin sekä pitäjäraatialeuille. Kaupunginorkesterin ja kaupunginteatterin toimintaa säätelee laki esittävän taiteen edistämisestä ja toiminta on valtionosuuksien alaista.

Kuopiolaisten hyvinvoinnin tila, ikärakenteen muutos ja muut toimintaympäristön muutokset edellyttävät palveluiden kehittämistä. Tavoitteena on ennaltaehkäisevien palveluiden käytön lisääminen. Hyvinvoinnin edistämisen palvelut edistävät edellä mainittujen strategisten tavoitteiden lisäksi myös kaupungin tunnettuutta ja veto- ja pitovoimaa, mikä näkyy asukastyytyväsyytenä, muuttovoittona sekä matkailun lisääntymisenä ja kansainvälistymisenä. Palvelujen kehittämiseen vaikuttaa lisäksi yleisen vaatimustason nousu ja eri kohderyhmien muuttuvat palvelutarpeet. Kuopion hyvinvointia edistävät palvelut palvelevat koko maakuntaa ja laajemminkin koko Itä-Suomea.

Eri toimintoja ja palveluja kehitetään yhdessä asukkaiden ja asiakkaiden kanssa sekä kumppanuuteen perustuvissa yhteistyöverkostoissa. Kehittämistyössä painotetaan ennaltaehkäisyä, varhaista tukemista ja poikkihallinnollista sekä monitoimijaista yhteistyötä. Asukkaiden osallistuminen suunnitteluun ja toteutukseen on normaali toimintatapa kaikkien palvelujen kehittämisessä.

Viime vuosina kaupunki on investoinut liikunta- ja kulttuuritiloihin merkittävästi. Menossa on Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen toteutus sekä Keskuskentän jalkapallostadionin hankkeen loppuun saattaminen. Kaupungin omat investointitarpeet näihin tiloihin vähenevät. Suurempia tulevia investointitarpeita ovat museoiden kokoelmatilaratkaisut, Väinölänniemen stadionin peruskorjaus ja pääkirjaston peruskorjaus.

Kaupungin tuottamien liikuntapaikkapalvelujen lisäksi asukkaiden kysyntään vastaavat myös yksityiset palveluntuottajat. Kaupunki on edistänyt yksityisen palvelutuotannon kehittymistä harkinnanvaraisesti tukemalla investointiavustuksin ja hankkimalla käyttöaikaa kaupungin tuottamien palveluiden tarpeisiin.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hyvinvointia edistävien palveluiden palvelumuotoilua jatketaan, ja niiden yhteistä tiedotusta, markkinointia ja viestintää lisätään. Tavoitteena on saada palvelut kohtaamaan erityisesti ne kuntalaiset, jotka niitä eniten tarvitsevat. Tämä huomioidaan palveluverkoston kehittämisessä ja palvelutarjonnassa.

Digitaalisuutta lisätään asiakaspalvelun parantamiseksi, palvelujen tehostamiseksi ja resurssiviisaan toiminnan kehittämiseksi. Resurssiviisaus huomioidaan mm. kirjastopalveluiden kehittämisessä uuden kirjastoauton suunnittelussa vanhentuvan kirjastoauton tilalle. Kulunvalvonta- ja älylukitusjärjestelmien sekä verkkomaksamisen kehittämistä jatketaan ja tuetaan tiedolla johtamisen ratkaisuiden kautta. Toimintaympäristön muuttuessa henkilöstön osaamista ja digikyvykkyyttä kehitetään jatkuvasti. Kumppanuus viranomaisten, yritysten, tutkimuslaitosten ja järjestöjen kanssa lisääntyy. Asukkaiden osallistumismahdollisuudet palvelujen kehittämiseen ja toteuttamiseen kasvavat myös virtuaalisten palvelukanavien ja alustojen myötä.

Tuetaan asukkaiden omaehtoista toimintaa ja yleistä asukastoimintaa osallistuvan budjetoinnin toimintamallin pilotoinnilla lähiöalueilla. Avustus- ja maksupolitiikan uudistaminen jatkuu yhteistyössä muiden suurten/keskisuurten kaupunkien kanssa. Asukkaiden hyvinvointiin liittyvän tiedonkeruun ja analysoinnin menetelmiä sekä hyvinvointiviestintää kehitetään tukemaan kaupungin hyvinvointityötä.

Keskeisten kulttuuri- ja liikuntatilojen uudistukset lisäävät asukkaiden vapaa-ajan toimintamahdollisuuksien lisäksi myös tapahtumien, kokousten ja kongressien järjestämismahdollisuuksia Kuopiossa. Kokous- ja kongressitekniikkaa pidetään ajantasaisena ja palvelua kehitetään määrätietoisesti niin lähi- kuin etäosallistumismahdollisuuksien osalta.

Tuloslaskelmat - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE

HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2022	2023	2024	2023-2024	2023-2024
TOIMINTATULOT	11 613	12 569	14 869	2 300	18,3 %
Myyntitulot	1 509	1 545	1 540	-5	-0,3 %
Maksutulot	5 255	6 466	6 766	300	4,6 %
Tuet ja avustukset	2 169	1 291	1 300	9	0,7 %
Muut toimintatulot	2 680	3 267	5 262	1995	61,1 %
Tilavuokratulot	391	582	582	0	0,0 %
Muut vuokratulot	1 797	2 224	4 224	2 000	89,9 %
Muut tulot	491	461	456	-5	-1,1 %
TOIMINTAMENOT	-55 881	-59 671	-64 051	-4 380	7,3 %
Henkilöstömenot	-20 714	-21 946	-22 336	-390	1,8 %
Palkat ja palkkiot	-16 472	-17 445	-17 908	-463	2,7 %
Henkilösivumenot					
Eläkemenot	-3 603	-3 765	-3 873	-108	2,9 %
Muut henkilösivumenot	-639	-737	-555	182	-24,6 %
Palvelujen ostot	-6 794	-7 779	-7 999	-220	2,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 222	-2 252	-2 252	0	0,0 %
Avustukset	-4 024	-4 111	-4 111	0	0,0 %
Muut toimintamenot	-22 127	-23 584	-27 354	-3 770	16,0 %
Tilavuokramenot	-21 571	-23 080	-26 818	-3 738	16,2 %
Muut vuokramenot	-338	-320	-320	0	0,0 %
Muut menot	-218	-184	-216	-32	17,4 %
TOIMINTAKATE	-44 267	-47 102	-49 182	-2 080	4,4 %

Tuloslaskelmat vastuualueittain

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2022	2023	2024	2023-2024	2023-2024
TOIMINTATULOT	5 698	5 926	6 226	300	5,1 %
Myyntitulot	638	557	553	-4	-0,7 %
Maksutulot	2 828	3 015	3 315	300	10,0 %
Tuet ja avustukset	477	317	326	9	2,8 %
Muut toimintatulot	1 755	2 037	2 032	-5	-0,2 %
Tilavuokratulot	225	273	273	0	0,0 %
Muut vuokratulot	1 275	1 529	1 529	0	0,0 %
Muut tulot	255	235	230	-5	-2,1 %
TOIMINTAMENOT	-30 723	-33 278	-37 188	-3 910	11,7 %
Henkilöstömenot	-7 660	-8 213	-8 497	-284	3,5 %
Palkat ja palkkiot	-5 989	-6 525	-6 815	-290	4,4 %
Henkilösivumenot					
Eläkemenot	-1 435	-1 412	-1 471	-59	4,2 %
Muut henkilösivumenot	-237	-276	-211	65	-23,6 %
Palvelujen ostot	-4 436	-5 137	-5 051	86	-1,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 795	-1 787	-1 864	-77	4,3 %
Muut toimintamenot	-16 832	-18 141	-21 776	-3 635	20,1 %
Tilavuokramenot	-16 527	-17 868	-21 466	-3 598	20,1 %
Muut vuokramenot	-189	-201	-240	-39	19,4 %
Muut menot	-116	-72	-70	2	-2,8 %
TOIMINTAKATE	-25 026	-27 352	-30 962	-3 610	13,2 %

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2022	2023	2024	2023-2024	2023-2024
TOIMINTATULOT	2 290	2 320	2 320	0	0,0 %
Myyntitulot	709	788	788	0	0,0 %
Maksutulot	1 213	1 391	1 391	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	248	68	68	0	0,0 %
Muut toimintatulot	120	73	73	0	0,0 %
Tilavuokratulot	10	0	0	0	
Muut vuokratulot	33	67	67	0	0,0 %
Muut tulot	77	6	6	0	0,0 %
TOIMINTAMENOT	-11 586	-12 096	-12 534	-438	3,6 %
Henkilöstömenot	-4 951	-5 308	-5 501	-193	3,6 %
Palkat ja palkkiot	-3 985	-4 223	-4 411	-188	4,5 %
Henkilösivumenot					
Eläkemenot	-811	-908	-953	-46	5,0 %
Muut henkilösivumenot	-155	-177	-137	40	-22,8 %
Palvelujen ostot	-812	-811	-993	-182	22,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-163	-180	-181	-1	0,6 %
Avustukset	-4 024	-4 111	-4 111	0	0,0 %
Muut toimintamenot	-1 637	-1 686	-1 749	-63	3,7 %
Tilavuokramenot	-1 500	-1 573	-1 638	-65	4,1 %
Muut vuokramenot	-94	-69	-81	-1	17,4 %
Muut menot	-43	-44	-30	14	-31,8 %
TOIMINTAKATE	-9 296	-9 776	-10 214	-438	4,5 %

Taidepalvelut	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2022	2023	2024	2023-2024	2023-2024
TOIMINTATULOT	2 773	3 337	3 337	0	0,0 %
Myyntitulot	64	86	86	0	0,0 %
Maksutulot	1 214	2 060	2 060	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	691	34	34	0	0,0 %
Muut toimintatulot	804	1 157	1 157	0	0,0 %
Tilavuokratulot	157	309	309	0	0,0 %
Muut vuokratulot	488	628	628	0	0,0 %
Muut tulot	159	220	220	0	0,0 %
TOIMINTAMENOT	-12 172	-12 808	-12 979	-171	1,3 %
Henkilöstömenot	-7 142	-7 490	-7 587	-96	1,3 %
Palkat ja palkkiot	-5 709	-5 951	-6 077	-126	2,1 %
Henkilösivumenot					
Eläkemenot	-1 217	-1 288	-1 321	-33	2,6 %
Muut henkilösivumenot	-216	-252	-189	63	-25,0 %
Palvelujen ostot	-1 140	-1 320	-1 320	0	0,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-261	-264	-264	0	0,0 %
Muut toimintamenot	-3 629	-3 734	-3 808	-75	2,0 %
Tilavuokramenot	-3 517	-3 619	-3 694	-75	2,1 %
Muut vuokramenot	-53	-49	-49	0	0,0 %
Muut menot	-58	-66	-66	0	0,0 %
TOIMINTAKATE	-9 399	-9 471	-9 642	-171	1,8 %

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tukipalvelut	TP	TA+M	KS	Muutos €	Muutos-%
1000 €	2022	2023	2024	2023-2024	2023-2024
TOIMINTATULOT	852	986	2 986	2 000	202,8 %
Myyntitulot	99	114	114	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	754	872	872	0	0,0 %
Muut toimintatulot	0	0	2 000	2 000	
Muut vuokratulot	0	0	2 000	2 000	
TOIMINTAMENOT	-1 399	-1 489	-1 350	140	-9,4 %
Henkilöstömenot	-960	-935	-796	140	-14,9 %
Palkat ja palkkiot	-789	-746	-642	104	-13,9 %
Henkilösivumenot					
Eläkemenot	-140	-158	-135	23	-14,8 %
Muut henkilösivumenot	-31	-31	-19	12	-38,9 %
Palvelujen ostot	-406	-511	-510	1	-0,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3	-20	-20	0	0,0 %
Avustukset	-0	0	0	0	
Muut toimintamenot	-29	-23	-23	0	0,0 %
Tilavuokramenot	-27	-20	-20	0	0,0 %
Muut vuokramenot	-2	-1	-2	-1	100,0 %
Muut menot	-0	-2	-2	0	0,0 %
TOIMINTAKATE	-546	-503	1 636	2 140	-425,1 %

Talousarvion sitovuus - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovuus

Käyttötaloulosassa palvelualueita sitoo toimintakate. Lautakunnilla on oikeus tehdä palvelualueiden tuloarvioiden ja määrärahojen muutoksia, kun ne eivät muuta toimintakatetta. Toimintakatteeseen vaikuttavat ja palvelualueiden väliset muutokset on valtuuston hyväksyttävä.

Käyttötalous:

Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue

Sitovuus

Toimintakate

Investoinnit

Koneet ja kalusto

Sitovuus

Toimintakulut

Muut aineelliset hyödykkeet / Taidehankinnat

Toimintakulut

Yhdyskuntarakentaminen - Kaupunkiympäristön ja Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueet valmistelevat yhdessä kohteet ja kaupunkirakennelautakunta tekee rahoituspäätöksen.

- Liikuntapaikkapalvelut

Hyväksytään
kohdeluettelo

- Lähiliikuntapaikat

Hyväksytään
kohdeluettelo

Hyvinvoinnin edistämisen lautakuntaan nähden sitovuus

Käyttötalous:

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut

Sitovuus

Toimintakate

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut

Toimintakate

Taidepalvelut

Toimintakate

Johdon tukipalvelut

Toimintakate

Lautakunta oikeuttaa apulaiskaupunginjohtajan tekemään mahdollisia määrärahan siirtoja vastuualueiden välillä ja asiakkuusjohtajat palveluprosessien välillä ja sisällä.

Investoinnit

Sitovuus

Kalustoinvestoinnit (Apulaiskaupunginjohtaja päättää määrärahan jakamisesta vastuualueille/palveluprosesseille)

Toimintakulut

Muut aineelliset hyödykkeet / Taidehankinnat (museonjohtaja päättää määrärahan käytöstä)

Toimintakulut

Yhdyskuntarakentaminen - Kaupunkiympäristön ja hyvinvoinnin edistämisen palvelualueet valmistelevat yhdessä kohteet ja kaupunkirakennelautakunta tekee rahoituspäätöksen.

- Liikuntapaikat (Lautakunta päättää kohteet, ei euroja. Mahdolliset muutokset kohteisiin tuodaan lautakunnan käsittelyyn).

Hyväksytään
kohdeluettelo

- Lähiliikuntapaikat (Lautakunta päättää kohteet, ei euroja. Mahdolliset muutokset kohteisiin tuodaan lautakunnan käsittelyyn).

Hyväksytään
kohdeluettelo

Investoinnit - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE

Investoinnit 1 000 €		TA+M 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
ICT-hankinnat						
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	Menot	-150	-86	-150	-150	-150
Koneet ja kalusto						
Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta	Menot	-1 093	-1 645	-950	-980	-1 050
Muut aineelliset hyödykkeet Mueso						
	Menot	-80	-80	-80	-80	-80
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualue						
		Koko hanke				
Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskus, väestönsuoja	uusi	50 200	-18 000	-15 700		
Velvoiteautopaikat		4 000		-3 960		
Pääkirjaston yläpohjan peruskorjaus	peko	1 500	-1 500			
Taidemuseon kokoelmatilat	uusi	3 400	-1 700			
Väinölänniemen katsomon peruskorjaus	peko	1 000				-1 000
Väestösuojien peruskorjaukset	peko	2 800	-200	-200	-200	-200
		62 900	-21 400	-19 860	-200	-200
				-200	-200	-1 200

HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN KONEET JA KALUSTO - INVESTOINNIT	TA 2024 esitys	Tietokone- ja viestintälaitteet (sis. av-välineet)	Koneet ja kalusto
Kirjasto: Pyörön lähikirjaston hyllyt ja asiakastuolit sekä työskentelyhytit Jynkän, Puijonlaakson ja Pyörön kirjastoihin	100 000		100 000
Museokeskus: Audio ja videolaitteet (vaihtuvien näyttelyiden tarpeet)	25 000	25 000	
Museokeskus: Vitriinit (museoiden yhteishankinta)	30 000		30 000
Museokeskus: Näyttelyvalaisimien lisähankinta	10 000		10 000
Museokeskus: Taidemuseon perusnäyttelyuudistus 2024-2025	285 000		285 000
Liikuntapaikkapalvelut: Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen kalustohankinnat, tietoliikennevarustelu ja videoteknologiset ratkaisut, liikuteltavan striimaustekniikan hankinta	800 000		800 000
Liikuntapaikkapalvelut: Sisäliikuntakohteiden kalustojen uusinta	100 000		100 000
Kansalaistoiminta: Kino Kuvakukon projektori	80 000		80 000
Kansalaisopisto: Kaluston päivittäminen, erikoistekniikoihin soveltuvat työpöydät ja keramiikkauuni	30 000		30 000
Kansalaisopisto: Viestintä- ja markkinointitekniologia sekä opetusluokkien teknologian uudistaminen	36 000	36 000	
Kansalaisopisto: Ovenpielinäyttöjen hankinta, 30 varattavaa tilaa	25 000	25 000	
Musiikkikeskus: Konferenssitekniikan päivitys	35 000		35 000
Kaupunginteatteri: Valotekniikan päivitys	175 000		175 000
Yhteensä	1 731 000 €	86 000 €	1 645 000 €

Henkilöstösuunnitelma - HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE

Henkilöstösuunnitelma	TP	KS	Muutos	Hankkeet	KS	Muutos	Eläköity-
	2022	2023	2024	muutos	2024	2023- 2024	misarvio
HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN PALVELUALUE	htv	htv	htv	htv	htv	htv	2024
Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut	168,4	182,9	3,0	0,0	185,9	3,0	9,5
Ohjatun hyvinvoinnin palvelut	84,1	85,0	2,0	1,0	88,0	3,0	2,0
Taidepalvelut	120,6	126,2	0,0	0,0	126,2	0,0	3,0
Hyvinvoinnin edistämisen palvelualueen tukipalvelut	14,9	5,0	0,0	0,0	5,0	0,0	0,5
Palvelualue yhteensä	388,0	399,1	5,0	1,0	405,1	6,0	15,0

Lukuihin ei sisälly keskitetystä määrärahasta työllistämisvaroin ja oppisopimuksella palkattu henkilöstö sekä kesätyöntekijät.

Eläköitymisarvio on puolet (1/2) 64 vuotta täyttävistä.

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut (kirjasto, museot, liikuntapaikkapalvelut): Kirjastopalveluiden htv pysyy ennallaan. Lähimmän eläkeiän saavuttaa vuoden 2024 aikana 2 henkilöä ja vuosien 2025-2027 aikana 16 henkilöä. Mikäli eläköityminen toteutuu tämän mukaisesti ja kirjastoverkko pysyy ennallaan, tehtävät täytyy täyttää, niin että kirjastopalvelut pystytään toteuttamaan. Hankkeet vuoden 2024 osalta selviävät vasta myöhemmin, joten niihin liittyviä mahdollisia htv-muutoksia ei voida vielä ennakoita.

Savilahden liikunta- ja tapahtumakeskuksen avauduttua rekrytoidaan 3 htv tai toimintatapojen uudistamisella pyritään tehostamaan toimintaa siten, että osaa vaadittavista palkkarahoista käytetään työn vaatavuuden vaatimiin palkkauksen muutoksiin. Liikuntapaikkapalveluiden osalta mahdollisesti vuonna 2024 eläköityvien henkilöiden (4hlö) tilalle joudutaan rekrytoimaan uudet henkilöt, koska palveluiden turvallinen järjestämisen edellytyksenä on riittävä henkilöstömäärä. Hanketyöntekijän omavastuuosuus on 20%.

Museopalvelut: Vuonna 2024 ei vakinaisten tehtävien osalta htv-muutoksia, jotka vaikuttaisivat kehukseen. Vuonna 2024 eläkeiässä on tai sen saavuttaa 2 hlöä. Vuosina 2025-2027 64 vuotta täyttää 5 hlöä. Tehtävien täyttäminen on palvelutarpeen ja museoiden tehtävien vuoksi välttämätöntä, ja perusteltua myös htv-sidonnaisten valtionosuuksien vuoksi. Vuonna 2023 on käynnissä ja vuonna 2024 todennäköisesti alkamassa hankkeita, joissa useita määräaikaista tehtäviä. Mm. museoiden muuttovalmisteluihin on vuonna 2023 palkattu määräaikaista työntekijöitä (TA2023: ssa näihin rahoitus). Määräaikaisten htv-vuosien määrän ennustetaan vähenevän vuonna 2024 ja todennäköisesti myös 2025-2027. Tarkkoja htv-vaikutuksia on mahdotonta arvioida. Määräaikaiset htv:t eivät vaikuta toimintakatteeseen, eikä niiden aiheuttamia htv-muutoksia ole ennakoitu taulukossa.

Ohjatun hyvinvoinnin palvelut (kansalaistoiminnan palvelut ja kansalaisopisto): Kansalaistoiminnan palveluissa on 2 htv lisäys vuodelle 2024 Kuopio 250-juhlavuoden valmisteluun, sekä lapsiystävällinen kunta-koordinaattori 1 htv. Vuonna 2024 kansalaisopistolla eläköityy kaksi opettajaa ja yksi ohjaaja, nämä täytetään. Vuonna 2025 kansalaisopistolla mahdollisesti eläköityy yksi vahtimestari ja yksi hallintosihteeri, näihin tarvitaan täyttölupa. Vuonna 2026 kansalaisopistolla eläköityy mahdollisesti yksi tiedottaja. Vuonna 2027 kansalaisopistolla mahdollisesti eläköityy yksi opettaja, tämä täytetään. Kansalaisopistossa vakituisen henkilöstön lisäksi määräaikaista tuntiopettajia palkataan tarpeen mukaan. Opistossa vakituisen henkilöstön määrä pysyy ennallaan.

Taidepalvelut (teatteri ja musiikkikeskus): Taidepalveluiden osalta henkilöstösuunnitelmaan ei tule htv lisäyksiä vuodelle 2024.

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kuopion kaupunginkirjasto tarjoaa kirjastopalvelut pääkirjastossa, 13 lähikirjastossa, kolmessa kirjastoautossa sekä verkko- ja mobiilikirjastossa. Kaavi ja Tuusniemi ostavat kirjastopalvelut Kuopiolta. Kahdeksan Kuopion kaupunginkirjaston lähikirjastoista on omatoimikirjastoja, ja asiakkaat pääsevät niihin rajoitetusti myös silloin, kun henkilökunta ei ole paikalla. Kuopion kaupunginkirjasto toimii opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksella alueellisen kehittämistehtävän kirjastona alueenaan Etelä- ja Pohjois-Savo. Alueellisen kehittämistehtävän kirjastona Kuopion kaupunginkirjasto tukee toimialueensa yleisten kirjastojen kehittymistä, henkilöstön osaamista sekä edistää yleisten kirjastojen keskinäistä yhteistoimintaa. Opetus- ja kulttuuriministeriö resursoi tehtävän kokonaan. Kuopion kaupunginkirjasto on mukana paitsi alueellisessa, myös valtakunnallisessa ja kansainvälisessä kirjastoyhteistyössä.

Kirjaston tehtävänä on ehkäistä maksuttomien ja helposti saavutettavien palveluiden avulla syrjäytymistä. Kirjasto tarjoaa kokoelmien, asiakas- ja tietopalvelujen, tilojen, pedagogisen toiminnan ja tapahtumien kautta yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen, tietoon, oppimiseen, aktiiviseen kansalaisuuteen, demokratiaan ja sananvapauteen. Kirjaston tehtävänä on edistää lukemista ja tehdä mediakasvatusta aineistojen, sisältöjen avaamisen, tietopalvelun ja muun toiminnan avulla, toimia kohtaamispaikkana tarjoten tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää kulttuurista ja yhteiskunnallista vuoropuhelua. Kirjasto tarjoaa ja kehittää verkkopalveluja ja -aineistoja fyysisten aineistojen ja palveluiden rinnalla. Palveluiden yleinen digitalisoituminen lisää kuntalaisten avuntarvetta palvelujen ja tiedonlähteiden tavoittamisessa. Kirjastopalvelut tarjotaan kaikille kuntalaisille ja tässä on huomioitava erityisesti lasten ja nuorten yhdenvertaiset mahdollisuudet päästä palvelujen piiriin, lapsiperheet, eri kieli- ja kulttuuriryhmät, erityistä tukea tarvitsevat, lukemisesteiset, liikkumisesteiset, väestön ikääntyminen, digitaitojen puute sekä eri puolilla kuntaa asuvat kuntalaiset.

Kuopion kaupungin museokeskus koostuu Kuopion kulttuurihistoriallisesta museosta, Kuopion luonnontieteellisestä museosta ja Kuopion taidemuseosta sekä museoiden yhteisestä yleisötyön tiimistä. Museoiden palvelut ja toiminta perustuvat Kuopion kaupungin museosäännössä vahvistettuihin museoiden toiminta-ajatuksiin ja tehtäviin. Museoiden toimintaa säätelee museolaki. Kulttuurihistoriallisen museon toimintaa ohjaa lisäksi muinaismuistolaki sekä maankäyttö- ja rakennuslaki. Kuopion kaupunki saa museoiden henkilötyövuosiin perustuvaa valtionosuutta.

Tallentamis- ja säilyttämistehtävät ovat museoiden ydintoimintaa. Niiden lisäksi museot tuottavat ja popularisoivat tutkimukseen perustuvaa tietoa ja tarjoavat monipuolisia asiantuntijapalveluita. Museot ovat hyvinvointia edistäviä, helposti saavutettavia, toiminnallisia ja elämyksellisiä oppimisympäristöjä, kulttuurilaitoksia ja asiantuntijaorganisaatioita. Ne tuottavat monipuolisia näyttelyitä ja tapahtumia, jotka osaltaan vahvistavat Kuopion kaupungin vetovoimaa ja palveluita. Kuopion kaupungin museot ovat oman toimialansa alueellisia vastuumuseoita Pohjois-Savossa, luonnontieteellisen museon vastuualueeseen kuuluu lisäksi Etelä-Savo, Pohjois-Karjala ja Etelä-Karjala. Alueellisilla vastuumuseoilla on museolakiin perustuvat, valtionosuusrahoitetut alueelliset tehtävänsä.

Liikuntapaikkapalvelut edistävät liikkuvaa Kuopiota ja tarjoavat kuntalaisille palveluita sisä- ja ulkoliikuntapaikoilla. Liikuntapaikat mahdollistavat omatoimisen liikkumisen lisäksi ohjatun liikunnan harrastamiseen niin kuopiolaisille kuin valtakunnallisille sekä kansainvälisille liikkujille ja urheilijoille. Liikuntapaikoilla on myös mahdollista järjestää kaiken kokoisia tapahtumia niin liikunnan, urheilun kuin muidenkin tapahtumien muodossa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kirjastopalveluissa toiminnan yhtenä painopisteenä on lasten ja nuorten kirjastopalvelut sekä kuntalaisten monilukutaidon edistäminen ja lukevan Kuopion kehittäminen osana Kulttuuri-Kuopiota. Heikko lukutaito voi johtaa syrjäytymiseen. Monilukutaito antaa yhdenvertaisia valmiuksia yhteiskunnalliseen osallistumiseen ja tukee demokratiakehitystä. Lukutaidon avulla vaalitaan sivistystä. Toisena painopisteenä hyvinvointihaasteisiin vastataan ja meidän kaikkien yhteistä Kuopiota rakennetaan kehittämällä kirjastoja kohtaamispaikkoina, tekemisen ja kokemisen paikkoina sekä osallistumisen ja osallisuuden paikkoina. Kolmantena painopisteenä ovat kirjaston verkkopalveluiden ja e-kokoelman jatkuva kehittäminen, niiden neuvonta, opastus ja digituki.

Liikuntapaikkapalveluissa toiminnan painopisteenä on palveluiden kehittäminen yhdessä kuntalaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa, muuttuvat asiakastarpeet ja palveluiden saavutettavuus huomioiden. Uusien jo valmistuneiden sekä valmistuvien liikuntapaikkojen palvelumuotoilua jatketaan. Palvelumuotoilun tavoitteena on liikkumisen ja asiakasmäärien lisääntyminen. Kassa- ja kulunvalvontajärjestelmän mahdollistaman verkkokaupan kehittämistä jatketaan ja asiakkaille tarjotaan tukea verkkokaupan käytössä. Palveluiden suunnittelussa ja toteuttamisessa noudatetaan LiikkuvaKuopio-ohjelman tavoitteita.

Museopalveluissa toiminnan painopisteitä ovat vaihtuvien näyttelyiden tuotannot, niihin liittyvät pedagogiset palvelut ja tapahtumat. Asiantuntijapalveluissa painotetaan museolakiin perustuvia alueellisia asiantuntija-, tuki- ja viranomaistehtäviä sekä paikallisia kulttuuri- ja luonnonympäristöön sekä taiteeseen, etenkin julkiseen taiteeseen liittyviä tehtäviä. Kokoelmien digitaalisen saavutettavuuden edistämistä jatketaan. Taidemuseo aloittaa uuden perusnäyttelyn suunnittelun ja rakentamisen sekä kirjastotilan muuttamisen yleisölle avoimeksi luovaksi tilaksi. Taidemuseon taidekokoelmien ja arkiston muutto uuteen kokoelmatilaan saatetaan loppuun vuoden 2024 aikana. Korttelimuseon palvelukonseptin kehittäminen jatkuu, tarveselvitys valmistuu syyskuussa 2024. Kulttuurihistoriallinen museo saa päätökseen kulttuuriympäristötiedon kehittämishankkeensa. Ohjatun museopedagogisen työn, tapahtumatuotannon ja verkkopedagogisten palveluiden kehittämistä eri ikä- ja erityisryhmille jatketaan.

HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		<p>Kirjasto osallistaa ja luo osallisuutta. Kirjastopalvelut edistävät monipuolisten palvelujen, aineistojen, tapahtumien ja pedagogisen toiminnan avulla yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua ja demokratiakehitystä. Kirjastopalvelut edistävät monilukutaitoa, joka ehkäisee syrjäytymistä ja antaa kuntalaisille valmiuksia osallistumiseen ja yhteiskunnan rakentamiseen.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden palvelut tuotetaan laadukkaasti, asukkaat ja yhteistyökumppanit osallistaen.</p> <p>Museot ylläpitävät tietopalveluita, popularisoivat näyttelyillä ja tapahtumissa tutkimukseen perustuvaa tietoa, ja edistävät monipuolisesti yhteiskunnallista vuoropuhelua ja keskustelua.</p>
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Parannamme arjen turvallisuutta ja ympäristön esteettömyyttä	<p>Katuturvallisuusindeksi</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä</p>	<p>Kirjastopalvelut lähipalveluina vahvistavat arjen turvallisuutta. Ne ovat maksuttomia ja helposti saavutettavissa ja niiden esteettömyyttä kehitetään edelleen.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut vahvistavat arjen turvallisuutta. Liikuntapaikat sijaitsevat asutusalueiden välittömässä läheisyydessä. Osa liikuntapaikoista on maksuttomia ja kokonaisuudessa liikuntapaikat on keskimääräisesti 77% subventoituja. Liikuntapaikkojen esteettömyyttä ja opastusta kehitetään edelleen.</p> <p>Museoissa kehitetään edelleen asiantuntijapalveluiden saavutettavuutta sekä näyttelyiden ja tapahtumien esteettömyyttä.</p>
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	<p>Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta</p> <p>Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät</p>	<p>Kirjastot ovat ja niitä edelleen kehitetään aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä lisääviksi, helposti saavutettaviksi matalan kynnyksen kohtaamispaikoiksi. Saavutettavuutta lisätään mm. omatoimintakaisilla, verkkopalveluilla ja e-aineistoilla.</p> <p>Liikuntapaikkoja kehitetään vuosittain hyväksyttävän talousarvion investointiosan mukaisesti.</p> <p>Museot järjestävät asiantuntijaopastettuja retkiä kaupunkialueella ja luontoon. Museot ovat helposti saavutettavia, aktiivisuutta inspiroivia ja yhteisöllisyyttä lisääviä kohtaamispaikkoja.</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä	Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta	Kirjastopalvelut tukevat arjen fyysistä aktiivisuutta tarjoamalla liikkumiseen innostavaa kirjastoaineistoa, lainaamalla liikuntavälineitä ja järjestämällä maksuttomia tapahtumia kaikille kuntalaisille. Matalan kynnyksen maksuttomana palveluna kirjasto on myös syy lähteä liikkeelle. Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat kattavasti asukkaiden omaehtoisen liikunnan harrastamisen. LiikkuvaKuopion viestintää, markkinointia ja myyntiä kehitetään jatkuvasti. Museot tuottavat ja järjestävät näyttelyitä ja tapahtumia, jotka osaltaan kannustavat kuopiolaisten sosiaalista verkostoitumista ja fyysistä aktiivisuutta. Museoiden näyttelyt ovat maksuttomia alle 18-vuotiaille lapsille ja nuorille. Museot edistävät kaupunkilaisten harrastustoimintaa ja fyysistä aktiivisuutta tuottamalla esim. oppimisleikkejä, omatoimisia ja ohjattuja julkisen taiteen kierroksia sekä muita asiantuntijaopastettuja retkiä.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä	Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö Aikuisten päihteiden käyttö	Kirjastopalvelut ehkäisevät syrjäytymistä ja edistävät hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä tarjoavat eri kohderyhmälle mielekästä päihde- ja ajanvietettä ja päihde- ja ajanvietettä mielen hyvinvoinnin tueksi. Kirjasto tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa nuorten ja kaikkien ikäryhmien hyvinvoinnin edistämiseksi. Liikuntapaikkapalvelut ehkäisevät syrjäytymistä ja edistävät hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä tarjoavat eri kohderyhmille mielekästä päihde- ja ajanvietettä kattavien liikkumisympäristöjen myötä. Museot pyrkivät sisällöllään edistämään syrjäytymisuhan olla olevien nuorten hyvinvointia. Nuorille suunnitellut tapahtumat ovat päihde- ja ajanvietettä mielen hyvinvoinnin edistämiseksi tehdään eri toimijoiden kanssa.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus	Kirjastopalvelut ovat maksuttomia matalankynnyksen palveluja, jotka tukevat kuntalaisten mielen hyvinvointia. Kirjastoissa on omat tilat ja aineistot lapsille ja nuorille ja kirjasto järjestää ja tuottaa myös lapsille, nuorille ja perheille omia tapahtumia sekä yksin että yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat kattavasti asukkaiden omaehtoisen liikunnan

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			<p>harrastamisen, joka edistää mielen hyvinvointia.</p> <p>Museokeskus edistää omalta osaltaan perhekeskusverkoston rakentumista Ilona-verkoston kautta. Sen sekä hyvinvointipalveluiden yhteistyöverkoston ja muiden kaupungin kulttuuritoimijoiden kanssa museot tuottavat tapahtumia mm. lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin tueksi. Museot tarjoavat perheille omaehtoisia ja ohjattuja museopedagogisia sisältöjä.</p>
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	<p>Lasten ja nuorten kokema yksinäisyys</p> <p>Aikuisten kokema yksinäisyys</p>	<p>Kirjastopalvelut ehkäisevät yksinäisyyden kokemista sillä kirjastotilaan on helppo tulla yksin tai yhdessä. Tutkitusti yksinäisyyden kokemista vähentää se, kun kirjastoissa ollaan saman asian äärellä. Kirjastopalvelut edistävät perhekeskusverkoston rakentumista Ilona-verkoston kautta ja tuottavat tapahtumia lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin tueksi.</p> <p>Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat kattavasti asukkaiden omaehtoisen liikunnan harrastamisen yksin tai yhdessä. Lisäksi liikuntapaikkapalveluiden hallinnoimissa tiloissa järjestetään vuosittain tuhansia tunteja toimijoiden järjestämiä tilaisuuksia.</p> <p>Perheille tarjotaan omaehtoisia ja ohjattuja museopedagogisia sisältöjä. Museokeskus osallistuu omalta osaltaan perhekeskusverkoston toimintaan. Hyvinvointipalveluiden yhteistyöverkoston ja muiden kaupungin kulttuuritoimijoiden kanssa museot tuottavat tapahtumia mm. lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin tueksi.</p>
1.4. Laadukas varhaiskasvatus ja yleissivistävä koulutus	Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulupolun sekä siihen tarvittavan tuen	Perusopetus: opetuksen eurot / oppilas, vuosiviikkotunnit / oppilas, ryhmäkoko, Kuopion koulutuspoliittisen ohjelman toteutuminen	<p>Kirjastopalvelut edistävät lasten ja nuorten lukemista, tiedonhankintaa ja osallistumista varhaiskasvatus- ja koulupolun aikana mediakasvatussuunnitelmien sekä kirjaston ja perusopetuksen OPSiin kirjatun yhteistyösuunnitelman mukaisesti.</p> <p>Museoiden näyttelysisällöt tukevat koulujen opetussuunnitelmia. Museot tukevat tiedonhankintaa mm. ylläpitämällä tietopalveluita, järjestämällä näyttelyitä, tapahtumia ja asiantuntijaopastettuja retkiä.</p>
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme eri-ikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja	Kulttuuritilojen kävijämäärät	Kirjastopalvelut tarjoavat maksutonta vapaa-ajan mielekäästä tekemistä ja kokemista aineistojen, tilojen ja tapahtumien sekä muiden palveluiden kautta kaikille yhdenvertaisesti. Tapahtumien sisällöt

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
	vapaaehtoistoiminnasta yhdenvertaisesti	Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat	painottuvat pedagogisiin, lukemista sekä yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua edistäviin ja myös yleisesti hyvinvointia edistäviin tapahtumasisältöihin. Liikuntapaikkapalvelut mahdollistavat kattavasti asukkaiden omaehtoisen liikunnan harrastamisen yksin tai yhdessä. Lisäksi liikuntapaikkapalveluiden hallinnoimissa tiloissa järjestetään vuosittain tuhansia tunteja toimijoiden järjestämiä tilaisuuksia ja tapahtumia. Museot edistävät kaupunkilaisten harrastustoimintaa ja aktiivisuutta tuottamalla ja ylläpitämällä monipuolisia näyttelyitä, tietopalveluita, tapahtumia, oppimispeljä, omatoimisia ja ohjattuja julkisen taiteen kierroksia sekä asiantuntijaopastettuja retkiä.

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
2.4. Kasvava ja vastuullinen matkailu	Edistämme monimuotoista kaupunkikulttuuria, tapahtumia ja matkailua	Tapahtuma-avustukset Tapahtumakävijät	Kirjastopalvelut luovat monimuotoista ja elävää arkea ja kaupunkikulttuuria kaupungin eri osissa ja verkossa tilojen, tapahtumien ja muiden palveluidensa kautta. Kirjastopalvelut edistävät positiivista kaupunkikuvaa myös alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Liikuntapaikkapalveluiden hallinnoimat liikuntapaikat mahdollistavat laajasti erilaisten tapahtumien järjestämisen. Tilavarauksjärjestelmän kehittämistä jatketaan asiakaslähtöisemmäksi. Museot ovat aktiivisia kulttuuritoimijoita, jotka edistävät monimuotoista ja elävää kaupunkikulttuuria järjestämällä mm. korkeatasoisia, matkailijoitakin kiinnostavia näyttelyitä ja tapahtumia. Tapahtumia järjestetään myös yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja mainetutkimukset Onnistuminen edunvalvonnassa	Kirjastopalvelut lisäävät kaupungin tunnettuutta toimimalla aktiivisesti alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa. Liikuntapaikkapalvelut lisäävät kaupungin tunnettuutta toimimalla aktiivisesti alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	<p>Kirjastopalveluissa hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista ja hankinnan tarvetta suunniteltaessa huomioidaan resurssiviisaus ja vastuullisuus ja esim. muovihankinnat ovat minimissään aineiston muovittamattomuuden vuoksi.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluissa hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista huomioiden ympäristövaikutukset ja resurssiviisaus.</p> <p>Museopalveluissa hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista huomioiden ympäristövaikutukset sekä toiminnassa huomioidaan resurssiviisaus.</p>
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	<p>Kirjastopalveluissa edistetään ilmastoviisautta etenemällä kirjaston ilmastosuunnitelman mukaisesti. Tilojen käyttöä on tehostettu mm. omatoimiratkaisujen ja yhteiskäytön myötä, aineistokuljetuksia vähennetty kelluvan kokoelman myötä, viisasta liikkumista edistetty etätyön ja kirjastofillarin avulla sekä aineistojen muovittamattomuus on otettu käyttöön nelisen vuotta sitten onnistuneesti ensimmäisenä Suomessa. Kuntalaisten ympäristötietoutta lisätään ympäristötietoisuushyllyn ja luontokirjalukupiirin avulla. Kirjastoautopalveluja kehitetään resurssiviisaasti erillisessä hankkeessa.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluissa hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista huomioiden ympäristövaikutukset ja resurssiviisaus.</p> <p>Museopalveluissa kuntalaisten ympäristötietoutta lisätään ympäristökasvatuksen keinoin ja mm. kirjaston kanssa yhteistyössä järjestetyn luontokirjalukupiirin avulla. Hankinnat suoritetaan kilpailutetuista paikoista ympäristövaikutukset huomioiden.</p>
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	<p>Lähiruuan osuus</p> <p>Kasviproteiinien osuus</p> <p>Ruokahävikin määrä (kg)</p>	
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	<p>Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m³)</p> <p>Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)</p>	Liikuntapaikkapalveluissa huomioidaan sähkön- ja lämmönkulutus yhteistyössä tilapalveluiden kanssa sekä kehitetään ulkoliikuntapaikkojen energiatehokkuutta yhteistyössä Kaupunkiympäristön palvelualueen kanssa.

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Kirjastopalveluja kehitetään ja muotoillaan yhteistyössä asiakkaiden ja muiden toimijoiden kanssa. Kirjastopalveluissa on otettu käyttöön monikanavainen asiakaspalvelu ja myös palautteita kerätään monikanavaisesti huomioiden eri asiakasryhmien tarpeet ja mahdollisuudet. Verkkokirjaston kautta kehitetään palvelujen digitaalista saatavuutta. Liikuntapaikkapalveluiden palvelut tuotetaan ja muotoillaan laadukkaasti, asukkaat ja yhteistyökumppanit osallistaen. Palveluiden tuottamisessa huomioidaan saatu data, jonka pohjalta palveluja kehitetään. Museopalveluissa kehitetään digitaalisia palveluita, mm. verkkokauppaa sekä kokoelmien digitaalista saatavuutta.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Kirjastopalvelut osallistaa ja luo osallisuutta. Kirjastopalveluissa toimitaan yhteistyössä muiden toimijoiden ja asiakasryhmien kanssa ja kirjaston verkostoihin kutsutaan myös asiakasryhmien edustajia. Lautakuntaesittelyjä varten tehdään vaikutusten arviointi. Liikuntapaikkapalveluiden palvelut tuotetaan laadukkaasti, asukkaat ja yhteistyökumppanit osallistaen. Lautakuntaesittelyjä varten tehdään vaikutusten arviointi. Museopalvelut tuotetaan avoimesti ja laadukkaasti, tarvittaessa asukkaat ja yhteistyökumppanit osallistaen. Lautakunnan päätöksenteon tueksi varten laaditaan vaikutusten arviointi kaupungin ohjeen mukaisesti.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	Kirjastopalveluissa toteutetaan kaupungin ohjeiden mukaista arviointia päätöksenteossa. Liikuntapaikkapalveluissa toteutetaan kaupungin ohjeiden mukaista arviointia päätöksenteossa. Museopalveluissa toteutetaan kaupungin ohjeiden mukaista arviointia päätöksenteossa.

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetoa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Kirjastopalveluissa rekrytointiprosesseissa ja muussa toiminnassa huolehditaan myös hyvästä työnantajakuvasta. Liikuntapaikkapalveluiden rekrytointiprosesseissa ja muussa toiminnassa huolehditaan hyvästä työnantajakuvasta. Museoiden rekrytointiprosesseissa ja muussa toiminnassa huolehditaan myös hyvästä työnantajakuvasta.
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Kirjastopalveluissa varmistetaan toimivat rakenteet laadukkaalle päätöksenteolle, johtamiselle sekä kannustavalle ja hyvälle ilmapiirille. Kirjastopalveluissa on otettu käyttöön verkostot, joissa jokainen työntekijä ja ulkojäsenet pääsevät vaikuttamaan kirjastopalveluihin ja kehittämään niitä. Liikuntapaikkapalveluiden toiminta pohjautuu hyväksytyyn strategiaan, joka antaa pohjan laadukkaalle päätöksenteolle, johtamiselle sekä "lupa tehdä toisin" ilmapiirille. Museoiden palvelutarjonta perustuu hyväksytyyn strategiaan, joka antaa pohjan laadukkaalle päätöksenteolle, kehittyvälle ja tavoitteelliselle johtamiselle sekä myös <i>lupa tehdä toisin</i> -ilmapiirille.
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	Kirjastopalveluissa läsnäolevaa ja vuorovaikutuksellista esimiestyötä tuetaan ja esihenkilöiden osaamista kehitetään koulutuksin. Tavoitteena on, että jokainen esihenkilö suorittaa johtamisen erikoisammattitutkinnon tai lähiesimiestyön ammattitutkinnon. Osaamista kehitetään myös alueellisen kehittämistehtävän kirjastona Etelä- ja Pohjois-Savon laajuisesti sekä kansallisesti. Liikuntapaikkapalveluiden esihenkilöille mahdollistetaan ammatillista koulutusta osaamisen kehittämiseksi. Museokeskuksessa esihenkilöille on mahdollistettu ammatillista koulutusta osaamisen kehittämiseksi.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto	Kirjastopalveluissa henkilöstön osaamista kehitetään ja osaamistarpeita kartoitetaan. Koulutuspäivien määriä ja

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			<p>jakautumista seurataan. Kirjaston alueellisessa kehittämistehtävässä kartoitetaan kirjastojen työntekijöiden osaamistarpeita ja kehitetään osaamista koko Etelä- ja Pohjois-Savon laajuisesti. Urakehitystä tuetaan avaamalla tehtävät ensin sisäiseen täyttöön ennen julkista täyttöä. Osaamista lisää myös kirjastopalveluiden verkostomainen toiminta. Verkostoissa jokainen työntekijä pääsee kehittämään ja kehittymään.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden henkilöstölle mahdollistetaan ammatillista koulutusta osaamisen kehittämiseksi. Liikuntapaikkapalveluille tehdään työhyvinvointisuunnitelma, jonka mukaisesti osaamista kehitetään ja seurataan. Henkilöstön urakehitystä tuetaan avaamalla tehtävät ensin sisäiseen täyttöön ennen julkista täyttöä.</p> <p>Museokeskuksessa henkilöstön osaamista pyritään kehittämään palvelutuotannon tarpeiden mukaisesti. Koulutusta järjestetään kaikille ammattiryhmille tarpeen ja koulutustarjonnan mukaan. Henkilöstön urakehitystä tuetaan avaamalla tehtävät ensin sisäiseen täyttöön ennen julkista täyttöä.</p>
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta	Työhyvinvointikysely	<p>Kirjastopalveluissa tehdään yhteinen työhyvinvointisuunnitelma ja yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat vuosittain ja edetään niiden mukaisesti. Läsnäolevaa ja vuorovaikutuksellista esihenkilötyötä tuetaan mm. koulutuksin.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluille tehdään työhyvinvointisuunnitelma, jonka mukaisesti osaamista kehitetään ja seurataan.</p> <p>Museokeskuksessa tehdään vuosittainen työhyvinvointisuunnitelma, jonka mukaisesti työhyvinvointia ja osaamista kehitetään ja seurataan. Työhyvinvointiin liittyvät asiat käydään läpi myös kehityskeskusteluissa.</p>
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Etätyötä tehneet henkilöt ja etätyöpäivät	Kirjastopalveluissa on otettu käyttöön strategisesti tärkeiden tavoitteiden toteuttamiseksi verkostoja. Jokainen työntekijä kuuluu ainakin yhteen verkostoon ja kehittää siinä työtä. Kirjastopalveluissa on jokaisella yksiköllä säännölliset oman yksikön kokoukset, koko kirjaston kokoukset, työnjohtajien

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			<p>kokoukset ja kirjaston johtoryhmän kokoukset. Kirjastopalveluissa haetaan balanssia lähi- ja etätöiden tekemiseen työhyvinvoinnilliset näkökulmat ja työn sujuvuus huomioiden.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden toiminta pohjautuu hyväksytyyn strategiaan, joka antaa pohjan laadukkaalle päätöksenteolle, johtamiselle sekä "lupa tehdä toisin" ilmapiirille.</p> <p>Museokeskuksessa kannustetaan henkilöstöä oman tehtävän ja työyhteisön kehittämiseen.</p>
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulorahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	<p>Vuosikate % poistoista</p> <p>Investointien tulorahoitus %</p> <p>Lainamäärä € / asukas</p>	<p>Kirjastopalvelut ovat peruspalvelu, joissa tulot ovat asiakkaiden käyttäytymistä ohjaavia sanktiomaksuja. Kirjastopalvelut järjestetään ja palveluita kehitetään talousraamin puitteissa.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden käyttömaksut ovat keskimääräisesti 77 % subventoituja. liikuntapaikkapalveluiden vastuulla olevat toiminnot järjestetään ja kehitetään talousarvion tavoitteiden mukaisesti.</p> <p>Museopalveluissa talous ja tulot perustuvat pääosin pääsylippujen myyntiin (ja toisaalta kaupungin, museoiden palveluita vastaan, saamiin valtionosuuksiin). Näyttelytuotannoissa hyödynnetään näyttelykohtaista tavoitebudjetoitua (pääsylipputulotavoitetta voidaan nostaa, jos tarjolla on suurta yleisöä kiinnostava näyttely).</p>
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestäkyvyn mukaisesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	<p>Kirjastopalveluiden palveluverkosta ja kirjastoautopysäkkien sijoittumista tarkastellaan tarvittaessa toimintaympäristön muuttuessa.</p> <p>Liikuntapaikkapalveluiden palveluverkosto mitoitetaan asiakastarpeen mukaisesti.</p> <p>Museopalveluiden palveluverkosto on mitoitettu museon tehtävien ja asiakastarpeen mukaiseksi. Toimipisteitä tarkastellaan tarvittaessa toimintaympäristön muuttuessa.</p>

Omatoimisen hyvinvoinnin palvelut - Tunnusluvut

Vaikuttavuusmittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Kirjastopalvelujen lainat/asukasmäärä (kpl)	16,8	16,2	8,2	17,6	17,6
★					
Alle 20-vuotiaiden asiakaskäyntien määrä Kuntolaakson uimahallipalveluissa (kpl)	107 199	126 523	65 759	105 000	120 000
★					

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
---------	---------	---------	-----------	--------------	--------------

Kirjastopalvelut

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Fyysiset kirjastokäynnit (kpl)	986 922	1 157 783	647 174	1 300 000	1 300 000
Verkkoasiointikäynnit verkkokirjastossa (kpl)	1 092 212	1 204 902	628 069	1 200 000	1 200 000
Lainojen kokonaismäärä (kpl)	2 083 551	2 071 436	1 052 193	2 200 000	2 200 000
Nettokustannukset/laina (€)	2,8	3,0	2,9	3,0	3,2
Kirjaston aukiolotunnit	43 682	46 775	22 570	47 000	47 000
Kirjaston tilojen määrä (m ²)	10 126	10 024	10 024	10 024	10 024

Museopalvelut

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Näyttelykäynnit museokohteissa (kpl)	60 863	132 069	63 393	116 000	120 000
Museokohteiden aukiolotunnit	5 134	5 907	2 988	6 178	6 000
Järjestetty kokoelma-aineisto (kpl)	2 027 473	2 031 777	2 040 457	2 050 019	2 111 000
Nettokustannus €/asukas (€)	37,55	38,1	20,62	48,1	50,46
Museoiden tilojen määrä (m ²)	11 509	11 509	13 561	13 561	12 800

Liikuntapaikkapalvelut

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Liikuntapaikkojen käyntikerrat (kpl)	1 213 691	1 440 726	806 750	1 500 000	1 600 000
Liikuntapaikkojen tilojen määrä (m ²)	69 325	69 305	69 435	69 435	81 088

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut aktivoivat yhteistyössä kaupungin muiden palvelualueiden, järjestöjen ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa kaupunkilaisia toimimaan oman ja toistensa hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä. Kaupungin omia palveluita tuottavat kansalaistoiminnan palvelut sekä kansalaisopisto.

Kansalaistoiminnan palvelut koostuvat avustus- ja järjestöpalveluista, liikunnan sekä kulttuurin edistämisen palveluista, Kino Kuvakukon ja Kino Mantun elokuvatoiminnasta, asukas- ja lähidemokratiatoiminnasta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön koordinoitipalveluista. Kansalaistoiminnan palvelut vastaavat Kuopion kaupungin hyvinvointitiedon ja -tiedolla johtamisen koordinoinnista. Kansalaistoiminnan palvelut koordinoi LiikkuvaKuopio ja KulttuuriKuopio -toimenpideohjelmien toteutusta, kunkin yksikön vastatessa omasta toiminnastaan. Toimijaverkostoja ja vapaaehtoistoimintaa koordinoimalla edistetään kuopiolaisten hyvinvointia monialaisesti.

Kansalaisopisto-opetuksen keskiössä ovat kansalaistaidot eri muodoissaan, yhdessä oppimisen ja opiskelijoiden omien vahvuuksien tunnistamisen kautta tuetaan kuntalaisten taitoja osallistua ja vaikuttaa kestävän tulevaisuuden rakentamiseen. Erityisesti ikääntyneiden suhteellisen osuuden lisääntyminen väestössä lisää elinikäisen oppimisen palvelutarvetta. Verkkokurssitarjontaa ja monimuotoista opetusta kehitetään edelleen osallistujien tarpeita vastaaviksi.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kansalaisopiston vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, osallisuutta, hyvinvointia sekä mm. kestävän kehityksen ja monikulttuurisuuden toteutumista.

Näiden mahdollisuuksien turvaamiseksi opetuksen monimuotoisuus on välttämätöntä. Näin turvataan osallistumisen mahdollisuus tasa-arvoisesti asuinpaikasta ja sosioekonomisesta asemasta tai terveydentilasta riippumatta. Esteet nurin! -hankkeessa kehitetään valtakunnallisesti kansalaisopistojen tasa-arvoa ja saavutettavuutta.

Kansalaisopiston toiminnassa painottuvat aktiivisen elämäntavan mahdollistaminen (ml. digitaidot ja osallisuus) eri ikäryhmät ja laaja toiminta-alue huomioiden. Voimavarakeskeisen pedagogiikan keskiössä on aito kohtaaminen. Jokaisen ihmisen hyvinvointiin vaikuttaa vahvasti kokemus elämän arvokkuudesta.

Kansalaisopisto on mukana koordinoimassa Harrastamisen Suomen mallia.

Kansalaistoiminnan palveluiden toiminnan painopisteenä vuonna 2023 on Hyvinvoiva Kuopio, LiikkuvaKuopio ja KulttuuriKuopio -ohjelmien sekä MeidänKuopio -toimintamallin mukaisen kehittämisen koordinointi ja niiden myötä palvelujen vaikuttavuuden, saavutettavuuden ja asukaslähtöisyyden lisääminen. Keskeisenä painopisteenä on edelleen hyvinvointitiedolla johtamisen systemaattinen kehittäminen. Vastaamme lähidemokratiajaoston linjausten mukaisesti pitäjäraatitoiminnan kehittämisestä ja valmistelemme poikkihallinnollisesti uusia lähidemokratiakäytäntöjä kaupunkialueelle asukastoimintaa tukien. Kansalaistoiminnan palvelut vastaa OKM:n rahoittaman kuntien yleisen kulttuuritoiminnan kehittämistehtävästä vuosina 2024-2025 Itä-Suomen laajuisesti. Koordinoimme Kuopion hyvinvoinnin edistämisen toiminnan kehittämistä ja näkyvyyttä vastaamalla WHO Healthy Cities ja Terve Kunta -verkostojen kehittämistyöstä. Hallinnoimme poikkihallinnollisia KUDOS (kuntien kulttuuripalvelujen digitalisaation osaamiskeskus) ja One health 4 European Cities -kehittämishankkeita ja koordinoimme Kuopion kandidaattipolkua Unicefin lapsiystävällinen kunta mallin mukaisesti. Teemme yhdyspintatyötä Kuopion ja hyvinvointialueen välillä. Valmistaudumme Kuopio 250 -juhlavuoteen kansalaislähtöistä Meidän Kuopio -festivaalia ja siihen liittyvää tuotantotukea laajentamalla. Valmistelemme kulttuuritoimijoiden ja palvelualueen kanssa kulttuuritilojen kartoitusta. Kehitämme kaupungin vapaaehtoistoiminnan käytäntöjä ja vahvistamme kaupungin organisaation osallisuus- ja palvelumuotoiluosaamista. Ehkäisevän päihdetyön resurssin riittävyys suhteessa kasvavaan ehkäisevän päihdetyön tarpeeseen (mm. nuorten päihderikollisuuden merkittävä kasvu) selvitetään.

HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		<p>Kansalaisopiston viestinnän kehittäminen mm. saavutettavuuden näkökulmasta. Kansalaisten digitasa-arvoa ja osallistumismahdollisuuksia kehitetään monimuotoisilla matalan kynnyksen kursseilla. Asiakkaiden toiveita ja palautteita seurataan aktiivisesti ja toteutetaan resurssien puitteissa.</p> <p>Kansalaistoiminnan palveluissa kehitämme monin tavoin osallistumismahdollisuuksia. Otamme asukkaat mukaan palvelujen kehittämiseen - palvelumuotoilun menetelmiä hyödynnetään laajasti. Kehitämme jatkuvasti pitkäjäraatitoimintaa ja edistämme lähiöiden yhteissuunnittelua. Kulttuurin digipalveluiden kehittämishankkeen avulla tuemme kulttuurista osallisuutta. Koordinoimme lasten ja nuorten osallisuuden ja oikeuksien kehittämistä Unicefin lapsiystävällinen kunta -toimintamallin mukaisesti. Pilotoimme vähävaraisille suunnattua Kaiku-korttia Kuopiossa ja Pohjois-Savossa. Kortti oikeuttaa maksuttomiin kulttuuri- ja liikuntapalveluihin osallistumiseen.</p>
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Parannamme arjen turvallisuutta ja ympäristön esteettömyyttä	<p>Katuturvallisuusindeksi</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä</p>	<p>Kansalaistoiminnan palveluissa tuemme ikääntyneiden fyysistä ja psyykkistä toimintakykyä liikkumista, osallisuutta ja aktiivisuutta edistämällä. Ehkäisemme kiusaamista kouluilla draamakasvatuksen keinoin, hyödynnämme kampanjoita yksinäisyyden ehkäisytyössä, vastaamme kaupungin ehkäisevän päihdetyön toteutumisesta ja olemme tiiviisti monialaisen turvallisuusryhmän toiminnassa mukana.</p>
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	<p>Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta</p> <p>Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät</p>	<p>Kansalaisopiston toiminta on lähtökohtaisesti aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä lisäävää. Kurssisisällöissä huomioidaan erityisesti ihmisen luontosuhteen merkitys ja sen monet mahdollisuudet.</p> <p>Kansalaistoiminnan palvelut edistävät laaja-alaisesti kansalaistoimintaa niin järjestö-, kulttuuri-, liikunta- ja vapaaehtoistyötä ja asukastoimintaa tukemalla, toteuttamalla ja kehittämällä. Luomme uusia toimintamalleja luonnon saavutettavuuden edistämiseksi ja luontoliikuntaosaajiksi 2023 koulutetut liikuntakoordinaattorimme, kulttuuri- ja</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			asukastoiminnan palvelut kytkevät luontoympäristön eri kohderyhmien palveluihin.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä	Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta	Toteutetaan poikkihallinnollista Liikkuva Kuopio -ohjelmaa kuopiolaisten liikkumisen edistämisen tavoitteen mukaisesti. Kansalaisopisto aktivoi liikkumaan kaiken ikäisiä kuntalaisia. Tavoitteena on tarjota liikunnan iloa ja hyötyä läpi elämän. Kansalaistoiminnan palveluissa kehitämme Liikkuva Kuopio - verkkosivustoa ja liikuntaviestintää sekä yhteistoimintamalleja tukemaan asukkaiden liikunnallista elämäntapaa ja elintapamuutosta. Koordinoimme laajoja liikkumisen edistämisen seura- ja vapaaehtoisverkostoja ja kehitämme liikunnan edistämisen toimintamalleja yhä vaikuttavammiksi. Edistämme niin omatoimista kuin ohjattua liikkumista kaikissa ikäryhmissä erilaisissa liikkumisympäristöissä erityisryhmät ja monikansallisuus huomioiden. Luodaan kustannusvaikuttavia liikkumaan ohjaavia toimintamalleja erityisesti riittävästi liikkujille. Liikkuva Kuopio -toimenpideohjelman toteutus tukee hallitusohjelman Suomi liikkeelle tavoitteita.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä	Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö Aikuisten päihteiden käyttö	Kansalaistoiminnan palveluiden ehkäisevä päihdetyö tukee päihde- ja pelikasvatuksen toteutumista systemaattisesti. Tehostetaan viestintää päihdeettömyyttä/kohtuukäyttöä tukevan kulttuurin rakentamiseksi kaikissa ikäryhmissä. Tehdään tiiviistä monitoimijasta yhteistyötä päihteidenkäytön ehkäisemiseksi. Päihteiden käyttöön liittyvien haasteiden (rikollisuus, turvattomuus, mielenterveys) jyrkkä kasvu edellyttää vahvaa, jatkuvaa verkostoyhteistyön koordinointia. Ehkäisevän päihdetyön tarve ja resurssit eivät tällä hetkellä kohtaa - selvitämme ehkäisevän päihdetyön resurssin lisäämistarvetta vuoden 2025 talousarviovalmistelua varten.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus	Kansalaisopiston toimintaan osallistuneiden kokemus on, että hyvinvointi ja mielenterveys lisääntyy kursseille osallistuttaessa.

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			Kansalaistoiminnan palvelut edistävät laaja-alaisesti kaikissa palveluissaan (kulttuuri, liikunta, asukastoiminta, osallisuus, yhteisöllisyys, vapaaehtoisuus, ehkäisevä päihdetyö) asukkaiden mielen hyvinvointia ja mielenterveyttä. Teemme monialaista yhteistyötä mielen hyvinvoinnin edistämiseksi.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	Lasten ja nuorten kokema yksinäisyys Aikuisten kokema yksinäisyys	Sosiaalisen pääoman kertyminen on yksi kansalaisopisto-opiskelun suurimmista hyödyistä. Kansalaistoiminnan palvelut pyrkivät kaikissa palveluissaan osallisuuden edistämiseen ja yksinäisyyden tunteen vähenemiseen. Pyrimme tunnistamaan palvelumuotoilun keinoin ne tekijät, jotka estävät osallistumista ja kehittämään ratkaisuja palvelujen saavutettavuuden parantamiseksi.
1.4. Laadukas varhaiskasvatus ja yleissivistävä koulutus	Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulupolun sekä siihen tarvittavan tuen	Perusopetus: opetuksen eurot / oppilas, vuosiviikkotunnit / oppilas, ryhmäkoko, Kuopion koulutuspoliittisen ohjelman toteutuminen	Toimimme kansalaistoiminnan palveluissa KOP:n kanssa yhteistyössä mm. Liikkuva Kuopio, KulttuuriKuopio kehittämissä, osallisuuden ja hyvinvointitiedolla johtamisen kehittämissä.
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme eri-ikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta yhdenvertaisesti	Kulttuuritilojen kävijämäärät Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat	Kansalaisopisto pyrkii tarjoamaan opiskelumahdollisuuksia mahdollisimman monimuotoisesti koko toiminta-alueella resurssit huomioiden. Kansalaistoiminnan palvelut tukevat harrastamisen ja tekemisen mahdollisuuksia tuottamalla itse palveluja ja toimimalla laajan toimijaverkoston kanssa yhteistyössä, ylläpitämällä tapahtumakalenteria (uudistetaan osana verkkosivu-uudistusta 2024) sekä avustamalla taloudellisesti järjestötoimijoita kaupungin strategian mukaisen toiminnan tuottamisessa. Ylläpidämme vapaaehtoistyö.fi -verkkopalvelua ja koordinoimme ja kehitämme vapaaehtoisohjaajatoimintaa (liikunnassa n. 140 vapaaehtoista vertaisohjaajaa ikäänntyneille, kulttuuriluotsit kulttuuripalveluissa ja asukastoiminnassa vapaaehtoisia tuottamassa toimintaa). Huomioimme palvelujen saavutettavuuden erilaiset kohderyhmät ja osallistumisen rajoitteet huomioiden. Kehitämme asukastoimintaa omaehtoisen toiminnan suuntaan - tarjoamme tiloja ja tukea 3. ja 4. sektorien toimintaan.

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
2.4. Kasvava ja vastuullinen matkailu	Edistämme monimuotoista kaupunkikulttuuria, tapahtumia ja matkailua	Tapahtuma-avustukset Tapahtumakävijät	Kansalaisopisto mahdollistaa kuntalaisten aktiivisen osallisuuden kaupunki- ja maaseutukulttuurin elävöittämisessä. Kansalaistoiminnan palvelut tukevat erilaisin avustuksin ja tuotantotuoin kaupunkikulttuuria ja tapahtumatuotantoa. Kehitämme Liikkuva Kuopio ja KulttuuriKuopio -viestinnän keinoin sekä KUDOS-hankkeen digikehittämisen toimenpiteiden avulla palvelujen saavutettavuutta myös matkailijoille. Tuotamme Meidän Kuopio -festivaalia yhä laajemmaksi ja saavutettavammaksi Kuopion 250 v-juhlavuosi tähtäimessä. Lisäämme merkittävästi tapahtumatukea asukaslähtöisten tapahtumien tuottajille. Avaamme uuden tapahtumaportaalin kuopio.fi -sivuille.
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja mainetutkimukset Onnistuminen edunvalvonnassa	Kansalaistoiminnan palvelut koordinoi Terve Kunta ja WHO Healthy Cities toimintaa Kuopiossa ja viestii aktiivisesti Kuopion hyvinvoinnin edistämisen saavutuksista ja toimintamalleista valtakunnallisesti ja kansainvälisesti väylinä mm. EU Urbact-rahoitteinen One health 4 European cities -hanke sekä Itä-Suomen alueellinen kulttuuritoiminnan kehittämishanke sekä vuotuinen Kuopion hyvinvointiseminaari ja sen uusi Highlight Stage. Teemme tiivistä yhteistyötä Kuntaliiton kanssa HYTE-työssä.

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	Toteutamme kansalaistoiminnan palveluissa ja kansalaisopistolla hankintamme vastuullisesti ja kestävästi.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	Jalkautamme One health -lähestymistapaa yhteistyössä Eurooppalaisen ja paikallisen kumppaniverkoston kanssa osana Urbact-hanketta. Tuotamme poikkisektorisen Puijo Summit -tapahtuman yhteistyössä mm. ELY:n KYP:n, Savonian ja P-Savon liiton kanssa yhteisin kestävä kehityksen tavoittein. Kehitämme Urbact-hankkeessa One health -toimintasuunnitelman Kuopioon ja luomme pohjaa

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			strategiaohjelmamme yhteen nivovalle One health strategialle.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)	Kansalaistoiminnan palveluissa ja kansalaisopistossa edistetään kestävää kehitystä tukevia ruokailutottumuksia laajasti eri toimijoiden yhteistyöllä tutkittuun tietoon pohjautuen.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m ³) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)	

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Kansalaistoiminnan palvelujen ja Kansalaisopiston sekä opetuksen että asiakaspalvelun toimintoja kehitetään edelleen monimuotoiseen ja asiakaslähtöiseen suuntaan digitaalisten palvelujen avulla. KUDOS (kulttuurin digitaalisuuden osaamiskeskus) -hankkeessa kehitämme Kuopion kulttuuripalvelujen digitaalisuutta neljän kaupungin kanssa yhteistyössä (2023-2025) Kansalaistoiminnan palvelujen hallinnoimassa poikkihallinnollisessa One Health 4 European cities -hankkeessa (EU Urbact) luomme eurooppalaisen ja paikallisen ihmisen, luonnon ja eläinten hyvinvoinnin (one health -lähestymistapa) yhtenä kokonaisuutena huomioivan toimintasuunnitelman kestäväen tulevaisuuden rakentamiseksi.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Kehitämme kansalaistoiminnan palveluissa asukkaiden osallisuutta ja lähidemokratiaa poikkihallinnollisesti palvelumuotoilun keinoin mm. lähiöiden kehittämisen suunnitelman mukaisesti sekä pitäjäraatitoiminnan kautta. Pitäjäraatien toimintaa kehitetään jatkuvasti ja oheisa kehitetään kaupunkialueiden

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			lähidemokratiamahdollisuuksia ja pilotoidaan aluekehittämisen mallia.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	Käytetään lapsivaikutusten arviointia lapsia ja nuoria koskevassa päätöksenteossa.
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetoa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Kansalaistoiminnan palveluissa ja kansalaisopistossa kiinnitämme vahvasti huomiota työyhteisön motivaation ja työhyvinvoinnin tukemiseen ja luomme siten positiivista työnantajamielikuvaa. Kansalaisopisto toimii edelleen Hyvän mielen työpaikka -kriteerin mukaisesti.
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Kansalaisopistossa käytetään säännöllisesti CAF-arviointityökalua. Erityisesti työhyvinvointisuunnitelman toteuttamisessa huomioidaan hyvän ilmapiirin merkitys. Kehitämme kansalaistoiminnan palveluissa jatkuvasti hyvinvointitiedolla johtamisen edellytyksiä kaupunkitasoisesti. Työhyvinvoinnin tilaa seurataan jatkuvasti ja pidetään huoli, että työyhteisö voi hyvin, sillä hyvinvoiva työyhteisö tarjoaa parhaat edellytykset edistää kuopiolaisten hyvinvointia motivoituneesti. Vahvistamme palvelujen asiakaslähtöistä kehittämistä palvelumuotoilu- ja osallisuusosaamista lisäämällä.
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	Kehittämistyötä on jaettu aiheittain eri tiimeille ja työryhmille kestävän johtajuuden mukaisesti osallistaen. Pedagogista johtamista tuetaan aktiivisesti mm. erilaisin koulutuksin. Kansalaistoiminnan palvelujen esihenkilöt osallistuvat aktiivisesti oman substanssinsa koulutuksiin sekä esimiestyötä tukeviin koulutuksiin. Esimiehet toimivat tiiviissä tiimissä yhdessä yksikköä kehittäen. Kehittämistä tuetaan jaetaan tiimeille, jotta kukin pääsee kehittämään ja hyödyntämään osaamistaan yhteisten tavoitteiden mukaisesti.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto	Kansalaisopiston henkilökuntaa kannustetaan osallistumaan aktiivisesti täydennyskoulutuksiin. Järjestämme myös itse mahdollisuuksia osaamisen päivittämiseen.

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			Kansalaistoiminnan palvelujen henkilöstöä kannustetaan osallistumaan keskitetyn kalenterin koulutuksiin sekä oman substanssin koulutuksiin. Ajan hermolla pysymiseen kannustetaan ja räätälöidään omia koulutuksia tukemaan yksikön kehittymistavoitteita.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta	Työhyvinvointikysely	Kansalaisopistossa toimii aktiivisesti työhyvinvoinnista ja -turvallisudesta vastaava työryhmä. Kansalaistoiminnan palveluissa esimiehet, työhyvinvointipari ja työhyvinvointiryhmä kehittävät yhdessä työhyvinvointia. Henkilöstön työhyvinvointia seurataan kyselyin, kehityskeskusteluin sekä keskustelemalla avoimesti tiimipalaverissa työhyvinvoinnista.
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Etätyötä tehneet henkilöt ja etätyöpäivät	Kansalaisopiston toimintatapana on työn kehittäminen ja erityisesti työhyvinvoinnin vahvistaminen. Työkulttuuriin kuuluu henkilöstön mahdollisuus vaikuttaa omaan työhön. Kansalaistoiminnan palveluissa kannustetaan itsenäiseen ja oma-aloitteiseen työn kehittämiseen. Monialaisessa yksikössä kannustetaan yhteistyöhön ja yhdessä ideointiin ja kehittämiseen. Uusiin kehittämisideoihin suhtaudutaan kannustavasti. Vastuu ja vapaus kehittää kulkevat käsi kädessä. Esimiehet ohjaavat kehittämistä tavoitteiden mukaiseen suuntaan. Toteutamme 2024 kansalaistoiminnan palvelujen strategian yhdessä henkilöstön kanssa.
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulo-rahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	Vuosikate % poistoista Investointien tulo-rahoitus % Lainamäärä € / asukas	Pyrimme kansalaistoiminnan palveluissa etsimään ulkopuolista rahoitusta mahdollistamaan palvelujen laajemman kehittämisen.
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestäkyvyn mukaistesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	Kiinnitämme huomiota palveluverkoston tarkoituksenmukaisuuteen ja vaikuttavuuteen.

Ohjatun hyvinvoinnin ja omaehtoisen oppimisen palvelut - Tunnusluvut

Taloudellisuusmittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Kansalaisopiston nettokustannus €/opetustunti (€)	73,5	75,3	69,5	76,8	82,4
★					

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
---------	---------	---------	-----------	--------------	--------------

Kansalaistoiminnan palvelut

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Kulttuurin ja liikunnan edistämispalvelujen ryhmiin osallistuneet (hlö)	81 166	55 940	33 772	50 000	50 000
Kino Kuvakukon ja Nilsiäen Mantun kävijöiden lukumäärä (kpl)	14 007	22 755	13 074	25 000	25 000
Laajalle yleisölle järjestetyt tapahtumat (kpl, yli 50 hlöä)		214	25	10	30
Laajalle yleisölle järjestettyjen tapahtumien toteuttajatahot määrä (kpl)		239	112	200	200
Laajalle yleisölle järjestettyjen tapahtumien osallistujat (hlö)		87 517	4 345	80 000	80 000
Yleis- ja erityisavustukset €/asukas (€)	32,29	32,36	24,74	32,70	33
Asukastoimintaan osallistuvien määrä (hlö)	48 485	50 832	24 986	50 000	50 000
Asukastoimintaa järjestävien kumppaneiden määrä (kpl)	58	150	-	200	200
Kansalaistoiminnan aktivoinnin tilojen määrä (m ²)	2 776	2 351	2 226	2 226	2 338
Kansalaisopiston opiskelijamäärä (brutto)	20 509	22 259	12 211	24 000	24 000
Kansalaisopiston opetustuntien lukumäärä	43 727	44 013	22 584	44 000	44 000
Kansalaisopistojen tilojen määrä (m ²)	3 638	3 746	3 714	3 714	3 965

Taidepalvelut

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Taidepalvelut edistävät Kuopion ja ympäristökuntien asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia järjestämällä teatteri-, musiikki- ja muita kulttuurielämyksiä ja tapahtumia sekä kokous- ja kongressitoimintaa. Taidepalvelut ovat yksi keskeinen vetovoimatekijä ja taidepalvelut lisäävät myös kaupungin elinvoimaa. Kaupungin omia palveluita tuottavat kaupunginteatteri, kaupunginorkesteri ja musiikkikeskus. (Tilaisuuksia ja esityksiä striimataan, jolloin esteettömyys ja saavutettavuus paranevat ja paikkasidonaisuus vähenee.) Kaupunginorkesterin eri kokoonpanot jalkautuvat esiintymään myös kaupungin muihin tilaisuuksiin sekä pitäjäraatialeuille. Kaupunginorkesterin ja kaupunginteatterin toimintaa säätelee laki esittävän taiteen edistämisestä ja toiminta on valtionosuuksien alasta.

Taidepalveluiden toimintaympäristössä asiakaskäyttäytyminen on muuttunut koronan myötä vaikeasti ennustettavaksi teatteri- ja konserttikävijöiden jättäessä ostopäätöksensä aiempaa myöhäisempään ajankohtaan. Toimintaympäristön muutos haastaa erityisesti taidelaitosten yhteistyökumppaneita tapahtumatuotannossa.

Taidepalveluiden järjestämät tapahtumat ovat, ostopäätösten myöhäisestä ajankohdasta huolimatta, kasvattaneet taidelaitosten tapahtumien kävijämääriä lähelle koronaa edeltäneitä määriä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Musiikkikeskus vuokraa tiloja kansallisille ja kansainvälisille tapahtumajärjestäjille. Kaupunginorkesterin tarjoama ohjelmisto tavoittaa eri tyylilajien ystävät ja kaikki ikäryhmät. Yhteistyötä muiden orkestereiden ja oppilaitosten kanssa tiivistetään entisestään, lisäksi Kaupunginorkesterin yleisötyötä kehitetään edelleen. Digitaalisten palveluiden kehittämistä jatketaan kokous- ja kongressitekniikan, konserttisisältöjen sekä yleisötyön osalta.

Teatterilla painopiste on laadukkaassa taiteessa ja viihteessä, kansansivistystehtävässä (teatteri kuuluu kaikille, uusien yleisöjen kasvattaminen) ja kotimaisen näyttämökirjallisuuden vaalimisessa (kantaesityksiä säännöllisesti).

Teatteri lisää omia tuotantojaan vastatakseen kasvaviin pääsylipputulotavoitteisiin.

Teatteri kannustaa omia työntekijöitään kehittämään itseään taitelijoina ja jalostamaan ammattitaitoaan tekemällä teatterille ns. off-tuotantoja (pienillä resursseilla kiinnostavaa taidetta).

Taidepalvelut edistävät Kuopion ja ympäristökuntien asukkaiden viihtyvyyttä ja hyvinvointia järjestämällä teatteri-, musiikki- ja muita kulttuurielämyksiä ja tapahtumia sekä kokous- ja kongressitoimintaa. Taidepalveluiden toiminnan keskeisenä muutoksena aiemman toiminnan rinnalla ovat merkittävät panostukset kokous- ja kongressitoiminnan kehittämiseen muun muassa asiakaslähtöisen palvelumuotoilun keinoin.

HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia		<p>Taidepalveluissa selvitetään säännöllisesti asiakaskyselyin mielipiteitä ja näkemyksiä.</p> <p>Teatteri tekee aktiivista yhteistyötä Teatterikerho ry:n kanssa, eli teatterin maallikkoystävien kanssa. Asiakasraadista selvitetään, voisiko sitä käyttää ohjelmistosuunnittelussa tukena.</p> <p>Kaupunginorkesteri tekee säännöllisiä asiakastutkimuksia, ja selvittää siten yleisön kantoja eri asioihin.</p> <p>Taidepalveluiden tapahtumiin osallistuminen on jokaiselle jollakin tavalla mahdollista. Maksuttomat tapahtumat ja striimaukset takaavat saavutettavuuden kenelle tahansa paikasta riippumatta.</p>
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Parannamme arjen turvallisuutta ja ympäristön esteettömyyttä	<p>Katuturvallisuusindeksi</p> <p>Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä</p>	<p>Taide ja taidelaitokset luovat läsnäolollaan viihtyisää elinympäristöä.</p> <p>Teatterin piha ja ympäristö on huolella suunniteltu ja istutukset hyvin hoidettuja. Teatterin hyvä ulkovalaistus ja se, että talo on hereillä suurimman osan vuorokaudesta ja viikosta (eli talon laajat toiminta-ajat) luovat turvallisuutta.</p> <p>Musiikkikeskus on julkinen tila: avoin, valvottu ja turvallinen. Talon ulkovalaistus vaatii tarkastelua, sillä rakennus sijaitsee tiiviisti rakennetun ruutukaava-alueen reunalla.</p>
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	<p>Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta</p> <p>Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät</p>	<p>Taidelaitosten aula- ja lämpiötilat ovat kuntalaisten olohuone. Ravintoloitsija on näissä mukana mahdollistamassa viihtyisät hetket. Aula- ja lämpiötilojen käyttöastetta ei voida nostaa ilman henkilökuntaresurssien lisäämistä. Toiminnallisuutta aulatiloissa voidaan kehittää yhteistyössä esim. oppilaitosten ja muiden toimijoiden kanssa.</p>
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Arjen fyysinen aktiivisuus lisääntyy kaikissa ikäryhmissä	<p>Lasten ja nuorten liikkuminen, aikuisten liikkuminen</p> <p>Kotona asuvien 75-vuotta täyttäneiden osuus ikäluokasta</p>	<p>Taidepalvelut kuuluvat kaikille. Kulttuuritaloille kutsutaan maksuttomiksi koeyleisöksi sellaisia ryhmiä, yhteistyötahoja ja henkilöitä, jotka eivät ehkä muuten lähtisi liikekannalle lainkaan. Taidelaitosten ohjelmisto on monipuolista ja houkuttelee kaikenlaisia ihmisiä. Maksuttomilla esityksillä ja teemapäivillä saadaan houkutelua myös uutta yleisöä.</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			2023 käynnistetty nuorisoteatteritoiminta jatkuu aktiivisella nuoria.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö vähenevät kaikissa ikäryhmissä	Nuorten päihdemyönteisyys ja päihteiden käyttö Aikuisten päihteiden käyttö	Taide tuottaa elämyksiä. Taide-elämykseen voi kuulua myös alkoholin nauttiminen esityksen väliajalla. Taidelaitokset ovat alkoholilainsäädännön mukaisia valvottuja tiloja, eikä alkoholia myydä päihtyneille tai alaikäisille.
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Asukkaiden, erityisesti nuorten, mielen hyvinvointi kohenee	Positiivista mielenterveyttä kokeneiden osuus	<p>Taidepalveluiden merkitys hyvinvoinnille on ollut erityisesti esillä koronaepidemian myötä. Aiheesta on tehty useita tutkimuksia, ja on kiistatonta, että keskeistä merkitystä on esimerkiksi kansanterveyden, fyysisen ja psyykkisen terveyden, osallisuuden kokemusten, työhyvinvoinnin jne. edistämisen osalta.</p> <p>Teatterin yleisötyön avulla lasketaan kynnystä osallistua tapahtumiin sekä löydetään uusia yleisöjä ja kohderyhmiä, heitä, jotka eniten hyötyvät palveluista hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Teatterin ohjelmisto suunnitellaan kuten maakuntateatterissa tehdään: jokaiselle jotakin, teatterimme on ns. kansanteatteri. Teatterin ohjelmiston teemoja ovat klassisten rakkauden, surun aiheet, mutta myös nuoria koskettavat ja ajassa elävät ja olevat aiheet.</p> <p>Musiikkikeskus tarjoaa elämyksiä kaikissa genreissä kaikille ikäluokille. Orkesterikonserttien lisäksi huomioimme erilaiset alaryhmät ja ajankohtaisuuden (esim. meemitour, Anime-päivät, vanhusten viikon konsertti, konsertit erityisryhmille). Musiikkikeskuksen kokonaistarjonta noudattaa myös maakuntakeskuksen mallia: kaikille kaikkea.</p>
1.2. Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot	Yksinäisyyden kokeminen vähenee	Lasten ja nuorten kokema yksinäisyys Aikuisten kokema yksinäisyys	<p>Taidelaitokset ottavat huomioon lasten, nuorten ja aikuisten yksinäisyyden.</p> <p>Teatteri tarjoaa mahdollisuuden kokea yhteisöllisyyttä ja osallisuutta joko näytelmien kautta tai osallistumalla teatterin avoimiin tapahtumiin tai teatterileirille tai nuorisoteatteriin.</p> <p>Musiikkikeskus järjestää matalan kynnyksen tilaisuuksia, ja mm. avaa konserttiohjelmien taustoja taiteilijataapaamissa. Musiikkikeskus järjestää lapsille ja nuorille suunnattua toimintaa myös talon ulkopuolella</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			(vierailut kouluihin, päiväkoteihin ja muihin relevantteihin paikkoihin).
1.4. Laadukas varhaiskasvatus ja yleissivistävä koulutus	Tarjoamme kaikille lapsille ja nuorille laadukkaan varhaiskasvatuksen ja koulupolun sekä siihen tarvittavan tuen	Perusopetus: opetuksen eurot / oppilas, vuosiviikkotunnit / oppilas, ryhmäkoko, Kuopion koulutuspoliittisen ohjelman toteutuminen	Taidepalvelut osaltaan tarjoavat oppisisältöjen elävöittämistä mm. Musiikkipolun, Kulttuuripolun, TET-harjoittelupaikkojen ja koululaisnäytösten jne. avulla. Molemmat taidelaitokset tekevät oppilaitosyhteistyötä eri asteilla, ja ovat mukana Taidetestaajat-hankkeessa.
1.5. Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	Tarjoamme eri-ikäisille merkityksellistä tekemistä ja kokemista, muun muassa kulttuurista, harrastuksista ja vapaaehtoistoiminnasta yhdenvertaisesti	Kulttuuritilojen kävijämäärät Kansalaisopiston opiskelijamäärä ja opetustunnit Sisä- ja ulkoliikuntatilojen sekä kaupallisten tilaisuuksien käyntikerrat	Taidelaitosten ohjelmistosuunnittelun lähtökohta on, että taide kuuluu kaikille. Ohjelmistosta löytyy aina jokaiselle jotakin. Teatteri käynnisti vuonna 2023 teatterin näytäntö- ja toimintavuoteen rytmittyvän nuorisoteatterin, eli säännöllisen teatteriharrastusmahdollisuuden nuorille. Aiempina kesinä toteutetut teatterileirit ovat olleet erittäin suosittuja ja luoneet pohjaa tälle. Teatteri tekee oppilaitosyhteistyötä Lumitin, Kuopion konservatorion ja Savonia AMK:n kanssa. Musiikkikeskuksen oppilaitosyhteistyötä tehdään laajalla rintamalla, ala-asteen musiikkiluokkalaisista kummilukio Lumitiin. Lisäksi saman katon alla ovat Kuopion konservatorio, Savonia AMK ja Sibelius-Akatemia näkyvät päivittäisessä toiminnassa yhteistyökumppaneina.

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
2.4. Kasvava ja vastuullinen matkailu	Edistämme monimuotoista kaupunkikulttuuria, tapahtumia ja matkailua	Tapahtuma-avustukset Tapahtumakävijät	Kulttuurilaitosten ohjelmistovalinnoissa huomioidaan monipuolisuus ja kansallinen kiinnostavuus ja näiden osalta markkinointia tehdään valtakunnallisissa kanavissa. Kansainvälistä näkyvyyttä vahvistetaan kulttuurivaihdolla esimerkiksi teatterintekijöiden (ohjaajat, skenografit, koreografit) ja musiikin alan ammattilaisten (kapellimestarit, solistit ja orkesterimuusikot) kautta. Kulttuurilaitokset sijaitsevat aivan keskustan kyljessä. Teatteri Niiralassa ja Musiikkikeskus Kuopionlahden rannalla. Teatterin ja Musiikkikeskuksen toiminta näkyy laajalti keskustan alueen näytöissä, pop-up -myyntitapahtumissa Apajassa tai keskustan tavaratalojen kampanjapäivillä. Kuopion

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
			kaupunginorkesteri jalkautuu säännöllisesti esiintymään kaupungin keskustaan eri tapahtumiin. Teatteriin saapuvan yleisön pysäköintimahdollisuuksia on parannettu mm. Kuntolaakson pysäköintitalolla. Teatteri ja Musiikkikeskus ovat saavutettavissa hyvin jalan, julkisilla liikennevälineillä ja polkupyörällä.
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja maineutkimukset Onnistuminen edunvalvonnassa	Taidelaitokset ovat verkostoituneet kansallisesti ja kansainvälisesti. Teatteri kuuluu Suomen Teatterit ry:seen, joka on teattereiden yhteinen valtakunnallinen edunvalvontajärjestö ja tekee yhteistyötä myös Kulta ry:n kanssa, joka kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö. Kuopion kaupunginorkesteri kuuluu suomen orkestereiden edunvalvontajärjestöön Suomen Sinfoniaorkesterit ry ja tekee yhteistyötä pohjoismaisten ja keski-eurooppalaisten orkestereiden kanssa. Musiikkikeskuksen ja Kaupunginorkesterin johtaja on 2024 alkaen valittu Suomen Sinfoniaorkesterit ry:n hallituksen jäseneksi.

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	Taidelaitokset pyrkivät hankkimaan vastuullisesti ja hiilineutraalisti tuotettuja tuotteita. Toimipisteissä kierrätetään ja hankinnoissa huomioidaan kiertotalous mahdollisuuksien mukaan. Molemmat taidelaitokset selvittävät kuinka voivat toteuttaa kansainvälisten suositusten ja käytäntöjen mukaiset ympäristöviisaat toimet.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmatoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO ₂ -päästöt / asukas (t CO ₂ -ekv / as)	Taidelaitokset voivat herätellä ja puhutella kuntalaisia ohjelmistovalintojen kautta. Teatteri voi joillakin esityksillä pitää aihetta esillä ja ottaa kantaa - sillä tavoin toimia mm. ilmastonmuutoksen hidastamisen ja luontokadon torjumisen puolesta. Kaupunginorkesteri voi ottaa ohjelmistoon ilmastonmuutosta kommentoivia teoksia.
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä vähennämme ruokahävikkiä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)	Taidelaitosten nykyinen kahvila- ja ravintolapalveluiden tuottaja on tietoinen linjauksesta ja seuraavan kilpailutuksen yhteydessä (2025) tätä voidaan haluttaessa painottaa.

3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisääme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m ³) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)	Taidelaitoksissa pyritään eroon vanhoista halogeenilamppuja käyttävistä valaisimista ja käytetään enenevässä määrin LED-lamppuja.
--	---	---	---

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Musiikkikeskus striimaa valikoiman konsertteja paikalliselle, kansalliselle ja kansainväliselle yleisölle. Nämä maksuttomat striimaukset ovat katsottavissa myös catch up -lähteyksinä kaupunginorkesterin Youtube-kanavalla. Kaupunginorkesteri ja kaupunginteatteri ovat yhdessä kulttuuripalveluiden kanssa mukana kolmen kaupungin KUDOS-hankkeessa. Hankkeessa kehitetään applikaatio asiakaspulun digitalisointiin.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Taidelaitokset tekevät säännöllisesti asiakastutkimuksia, joiden tulokset otetaan huomioon toiminnassa ja sen kehittämisessä.
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien määrä	Vuonna 2024 taidelaitokset tutkivat yhdessä, miten lapsivaikutusarviointi voidaan taidelaitosten osalta Kuopiossa toteuttaa.
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetovoimaa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Taidelaitokset tekevät monipuolista yhteistyötä erilaisten kumppanien (mm. yrittäjät, oppilaitokset, toiset kulttuuritoimijat) kanssa. Taidelaitokset työllistävät laaja-alaisesti eri toimialojen ja eri ammattien osaajia. Näin taidelaitokset edistävät osaltaan kaupungin vetovoimaa työnantajana. Kansainvälisessä kilpailussa Kuopion palkkataso ei ole kilpailukykyinen.
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Taidelaitokset pyrkivät kehittämään systemaattisesti henkilökunnan työyhteisötaitoja. Musiikkikeskuksen henkilökunta ottaa osaa räätälöityyn työyhteisökoulutukseen, jonka tuottaa Virite ry, ja tämä hanke jatkuu 2024. Teatterilla järjestetään koko henkilökunnalle työyhteisökoulutusta ja siltä pohjalta soveltaen täsmällistä jatkokoulutusta joillekin tiimeille. Henkilöstö osallistetaan teatterin strategiatyöhön.

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	<p>Teatterilla on säännölliset esimiespalaverit sekä esimiehet koulutetaan (esim. ammattitutkinnolla). Ohjeistukset ja säännöt ovat käytännölliset, arkea palvelevat, ajan tasalla ja saatavilla toimien selkänajana esimiestyölle.</p> <p>Musiikkikeskuksella kehitetään uuden johtajan johdolla uusia kohtaamisen ja toimimisen malleja. Tähän prosessiin kuuluu mm. pidettävien kokousten tarkoituksenmukaisuuden tarkastelu sekä uusien foorumien perustaminen tarvittaessa (esim. säännölliset päällikköpalaverit).</p> <p>Kehityskeskustelut ovat osa vuosikelloa molemmissa organisaatioissa.</p>
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Kouluspäivät / htv Työkierto	<p>Taidelaitokset kantavat vastuun henkilöstön osaamisen kehittämisestä. Teatteri kouluttaa henkilöstöään tarpeen mukaan esim. räätälöityä täydennyskoulutusta ammatin hallinnan kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi.</p> <p>Musiikkikeskuksen henkilökuntaa kannustetaan kouluttautumaan ja ottamaan osaa relevanteille ammatillista osaamista päivittäville ja laajentaville kurseille. Kaupunginorkesterin muusikot osallistuvat vuosittain erilaisiin koulutustapahtumiin.</p>
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kehitämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokeemusta	Työhyvinvointikysely	<p>Taidepalveluiden henkilöstölle tehdään yksikkökohtaiset työhyvinvointisuunnitelmat ja niiden etenemistä seurataan. Taidepalveluissa kannustetaan henkilöstöä arjen fyysiseen aktiivisuuteen. Vahvistetaan työpäivän aikaiseen aktiivisuuteen kannustavaa työkuultuuria ja työmatka- ja vapaa-ajan liikumista.</p> <p>Musiikkikeskuksen henkilökunta ottaa osaa räätälöityyn työhyvinvointikoulutukseen. TYHY-päivät suunnitellaan yhdessä työntekijöiden kanssa.</p> <p>Kaupunginorkesterin muusikoiden käytettävissä on erilaisia räätälöityjä hyvinvointipalveluita, kuten muusikkojen työergonomiaan liittyvää. Orkesterimuusikoiden Tyhy-viikko suunnitellaan yhdessä muusikkojen edustajien kanssa.</p>
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Etätyötä tehneet henkilöt ja etätyöpäivät	<p>Taidelaitoksissa tehdään hybridityötä tehtävissä, joihin se soveltuu.</p> <p>Musiikkikeskuksella pyritään luomaan avoimen keskustelun kulttuuria, jossa jokainen rohkaistuu kertomaan omista ajatuksistaan ja ideoistaan.</p>

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulo-rahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	Vuosikate % poistoista Investointien tulo-rahoitus % Lainamäärä € / asukas	Taidelaitosten omaa tulo-rahoitusta pyritään kasvattamaan lipunmyyntiä nostamalla. Tämä vaatii riittävästi kiinnostavia ohjelmistoja ja valovoimaisia tähtiä. Taidelaitoksissa selvitetään vuonna 2024, kuinka kausibudjetointi voisi työkaluna mahdollistaa suurten panostusten jaksottamisen pidemmälle aikavälille. Suuret, kiinnostavat ohjelmistot ovat kalliita tuottaa, samoin suuret valovoimaiset tähdet ovat kalliita. Suunnittelun liikkumavara vuosibudjetoinnissa on erittäin rajallinen.

Taidepalvelut - Tunnusluvut

Suorituskykymittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Teatterin ison salin täyttöaste (%)	56	54,3	63	70	85
★					

Lautakuntaan nähden sitovat mittarit

Mittari	TP 2021	TP 2022	30.6.2023	Tavoite 2023	Tavoite 2024
Teatterissa kävijöiden lukumäärä (kpl)	30 430	53 013	33 061	80 000	80 000
Nettokustannukset / katsoja (€)	158,31	91,9	111,2	62,65	65,7
Näytäntöjen lukumäärä (kpl)	216	384	211	300	250
Kaupunginteatterin tilojen määrä (m ²)	7 982	7 982	7 982	7 845	7 845
Musiikkikeskuksen kävijöiden lukumäärä (kpl)	31 670	73 245	30 981	100 000	100 000
Tapahtumien lukumäärä (kpl)	401	400	255	400	400
Nettokustannukset / kävijät (€)	30,2	10,0	90,5	6	45
Musiikkikeskuksen tilojen määrä (m ²)	5 760	5 760	5 760	5 762	5 762
Kaupunginorkesterin konserttien kokonaislukumäärä (kpl)	92	119	112	80	100
Livekuulijoiden kokonaislukumäärä (kpl)	12 014	27 877	14 419	25 000	30 000
Nettokustannukset / kuulijat (€)	279,7	136	148	148,3	130
Nettokustannukset / kuulijat, sis. striimit (€)	10,6	136,0	148	66,0	130